

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Nuorten osallisuutta tukemassa digitaalisen nuorisotyön menetelmien avulla ryhmätoiminnassa – Kempeleen Nuorisopalveluilla

Riikka Kärkkäinen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyönkoulutusohjelma

(210op)

4/2019

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Riikka Kärkkäinen

Opinnäytetyön nimi: Nuorten osallisuutta tukemassa digitaalisen nuorisotyön menetelmien avulla ryhmätoiminnassa – Kempeleen Nuorisopalveluilla

Sivumäärä: 46 ja 8 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Minna Rajalin

Työn tilaaja(t): Kempeleen Nuorisopalvelut, Sanna Tauriainen

Opinnäytetyössä hyödynnettiin toiminnallista menetelmää Kempeleen Nuorisopalveluilla, kohderyhmänä 13-17 vuotiaat nuoret. Työn tavoitteena oli kehittää digitaalista nuorisotyötä ja aloittaa ryhmätoiminta Kempeleen Nuorisopalveluilla, yhdessä nuorten kanssa. Keskiössä työssä oli nuorten osallisuus, ryhmätoiminta, digitaaliset välineet- ja menetelmät ja mediakasvatus. Työssä hyödynnettiin lähdekirjallisuutta, tutkimuksia ja yleisiä ohjeistuksia, jotka käsittelevät keskeisiä käsitteitä, tematiikkoja, periaatteita ja toimintamalleja.

Työllä tullaan vastaamaan kolmeen ennalta asetettuun tutkimuskysymykseen, miten saada nuoret mukaan- ja sitoutettua ryhmätoimintaan, miten ryhmätoiminnalla tuetaan yksilöiden omaa oppimista mediasta- ja median tuottamisesta ja miten saada ryhmä toimimaan itsenäisesti vertaisohjauksen avulla.

Digitaalinen nuorisotyö tulee olemaan tulevaisuudessa työn keskiössä nuorisotyön monipuolisella ja laajalla kentällä. Tämä opinnäytetyö antaa tietoa kokonaisvaltaisesti ryhmätoiminnasta, osallisuudesta, digitaalisesta nuorisotyöstä nuorten parissa työskenteleville alan ammattilaisille ja opiskelijoille.

Tutkimuksen keskiössä oli nuorista koottu ryhmä, Nuorten Mediaryhmä, joka kokoontui kevään aikana kahdeksan kertaa. Ryhmäläisille toteutettiin kysely, joka koostui avoimista kysymyksistä. Kyselyn tavoitteena oli, että tilaajalle saataisiin enemmän konkreettista tietoa ja kehittämisideoita. Kysely täytti tavoitteet, sillä sieltä nousi tärkeitä asioita, joita tulee ottaa huomioon nuorille suunnatuissa toiminnoissa. Uusia kehittämisideoita tilaaja sai toimintojen monipuolisuuteen ja niiden mainontaan liittyen.

Asiasanat: Digitaalisuus, Nuorisotyö, Ryhmätoiminta, Osallisuus, Nuoret, Vertaisohjaajuus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Civic Activity and Youth Work

Author: Riikka Kärkkäinen

Title: Supporting the participation of the youth through various digital methods in group activities with municipality Kempele's Youth Services

Number of Pages: 46 and 8 attachment pages

Supervisor(s): Minna Rajalin

Subscriber(s): Kempele's Youth Services, Sanna Tauriainen

In this thesis I use functional methods for Kempele's Youth Services my target groups was youths from 13 to 17 years old. The aim is to develop a digital youth work and start a group activity to Kempele Youth Services with youngster. My main focus of thesis is involvement among youth, group activities, digital tools and methods and media education. In this study I use source literature, research and general guidelines that deal with key concepts, principles, thematic and operating model.

In this thesis I will answer to three of my research questions: How to get youth involved and engage to group activities, how group activities support individuals' own learning of media and media production and how to get a group work independently through peer instruction.

In the future, the digital youth work will be an important part on the diverse and broad field of youth work. This thesis provides comprehensive information on group activities, participation, digital youth work for professionals and students working in the field of youth work.

The main focus of this thesis was on a group of youngster that was named Youth's Media group. Media group met eight times during the spring. Group answer questionnaire and it consisted of open questions. The aim of the questionnaire was to get more concrete information and development to subscribe. Questionnaire met it's objectives as it raised important issues that should be taken in to account in youth activities. Subscriben received new development ideas regarding versatility and advertising of the operations.

Keywords: digitality, youth work, group activities, involvement, youth, peer instruction

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	6
1.1 Kempeleen Nuorisopalvelut	7
1.2 Nuorten tieto- ja neuvontatyön ja digitaalisen nuorisotyön hanke	8
2 DIGITAALINEN NUORISOTYÖ JA DIGITAALINEN MEDIA	10
2.1 Historiaa	10
2.2 Nuoret digitaalisen median käyttäjinä	12
2.3 Nuorten verkko- ja mediakulttuuri ja medialukutaidot	13
2.4 Työtä ohjaava lainsäädäntö, yleiset ohjeistukset ja työntekijä mediakasvattajana	14
3 NUORET JA NUORUUS	20
3.1 Nuoruus kehitysvaiheena	20
4 TYÖN KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ	22
4.1 Osallisuus	22
4.2 Ryhmädynamiikka	24
4.3 Vertaisohjaaminen, tiedottaminen ja oppiminen	25
5 TOIMINNALLINEN OSUUS (Nuorten mediaryhmä 23.1.-13.3.2019)	27
5.1 Kokoontumiskerrat 1-8	27
6 TUTKIMUS	31
6.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset	31
6.2 Tutkimusmenetelmät	32

6.3 Nuorten mediaryhmäläisille toteutettu kysely	34
6.4. Nuorten mediaryhmäläisille toteutetun kyselyn tulokset	35
7 POHDINTA.....	38
7.1 Hyödynnettävyys ja tulokset.....	40
LÄHTEET	43
LIITTEET	49

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on nuorten osallistaminen ryhmätoimintaan, jossa hyödynnetään digitaalisia välineitä ja menetelmiä. Digitaalinen nuorisotyö on varsin uusi termi, joten ajankohtaisuus tällaiselle työlle on erinomainen. Kohderyhmänä työlläni on 13-17-vuotiaat nuoret, joilla on tutkimukseni kannalta paras tietotaito aiheeni kannalta. Tilaajana opinnäytetyölläni toimii Kempeleen kunnan nuorisopalvelut, jonne toteutan opinnäytetyöni toiminnalliset osuudet eli itse ryhmätoiminnan. (liite 1)

Päädyin kolmeen tutkimuskysymykseen

1. Miten saada nuoret mukaan ja sitoutettua ryhmätoimintaan?
2. Miten ryhmätoiminnalla tuetaan yksilöiden omaa oppimista mediasta ja mediaantuottamisesta?
3. Miten saada ryhmä toimimaan itsenäisesti vertaisohjaajuuden avulla?

Hyödynnän tässä työssäni VERKEN, digitaalisen nuorisotyön- ja Koordinaatin, nuorten tieto- ja neuvontatyön osaamiskeskuksen laatimia suuntaviivoja, ohjeistuksia ja materiaaleja. Suuntaviivat tukevat työni aihetta ja sen sisällöllisiä tavoitteita. Myöskin työlläni tuen vahvasti Kempeleen nuorten tieto- ja neuvontatyön ja digitaalisen nuorisotyön kolme vuotista hanketta.

Tutkimuskysymysten avulla ja niihin vastaamalla työni saa riittävästi uskottavuutta hyödynnettäväksi myös muulla kuin tilaaja paikassa. Oman lisänsä tutkimukseen tuo tieto ryhmätoiminnan ohjauksesta, jonka tavoitteena on saada tähän nuorten media-ryhmään vertaisohjaaja, jonka avulla ryhmä jatkaa toimintaansa ilman varsinaista työntekijää. Ryhmätoiminnan havainnointiin perustuen ja ryhmäläisille toteutetun kyselyn avulla saadaan tutkimuskysymyksiin ja tuloksiin vastauksia suoraan nuorilta.

Kerron tässä työssäni ensin hieman työntilaajasta, digitaalisesta nuorisotyöstä, tämän hetken nuorista ja nuorten mediakäyttytymisestä, sen jälkeen siirryn opinnäytetyön tarpeisiin, tavoitteisiin ja tutkimustapoihin. Tutkimustapojen jälkeen pohdin tutkimuksen tuloksia ja tavoitteiden täyttymistä.

1.1 Kempeleen Nuorisopalvelut

Opinnäytetyön tilaajana toimii Kempeleen Nuorisopalvelut, joka yhdessä usean toimijan kanssa kuuluvat Kempele Akatemian organisaatioon. Kempele Akatemia toimii kunnan sivistyspalveluiden alaisuudessa. Kempele Akatemiaan kuuluu seuraavat palvelut; Kempele-opisto, kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut.

”Nuorisotyö Kempeleessä keskittyy tarjoamaan monipuolista, ennaltaehkäisevää lasta sekä nuorta henkilökohtaisesti huomioivaa palvelua. Kempeleessä on kolme nuorisotilaa, joiden pääpainona on tarjota avointa tilatoimintaa lapsille päivisin ja nuorille iltaisin. Lisäksi nuorisopalveluilla on etsivää nuorisotyötä ja nuorten työpajatoimintaa, tapahtumia, retki- ja leiri toimintaa, hankkeita ja kesäisin/ syksyisin lapsille liikennekasvatusta. Vahvat yhteistyöverkostot mahdollistavat myös monipuoliset yksilö- ja ryhmänohjaukset, jalkautuvan- ja koulu nuorisotyön ja ennen kaikkea moniammatillisen yhteistyön eri ammattilaisten kanssa.” (Kempeleen Kunta 2019.)

Kempeleen Nuorisopalveluiden henkilöstöön kuuluu tällä hetkellä nuorisopalvelujen päällikkö, nuoriso-ohjaajia, vapaa-ajanohjaaja, etsivä nuorisotyöntekijöitä, starttipaja ohjaajia ja seinättömän työpajan ohjaaja. Nuoriso-ohjaajien ja vapaa-ajanohjaajan työtehtäviin kuuluu pääsääntöisesti lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen, hanketoiminta, lasten- ja nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminta, yksilö- ja ryhmätoiminta ja tapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen. Etsivät tekevät pääsääntöisesti yksilötyötä, nuorten aikuisten kanssa. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on antaa nuorille tietoa eri palveluista ja mahdollisuuksista liittyen opiskeluun, työnhakuun, asumiseen, toimeentuloon ja terveyteen. Starttipajan kohderyhmänä on täysi-ikäiset nuoret, jotka ovat ilman työ- tai koulupaikkaa. Pajatyötä tehdään yksilö- ja ryhmävalmennuksen avulla keskittyen elämänhallintaan vuorokausirytmistä itsetuntemukseen ja sosiaalisiin taitoihin. Seinättömän työpajan tavoitteena on parantaa nuoren pääsyä avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen. Seinätön työpaja muoto on jalkautuvaa, jossa työvalmentaja on nuoren tukena kartoittamassa kiinnostuksen kohteita ja etsimässä eri mahdollisuuksia opiskeluun ja työelämään liittyen. Nuorelle on tarjolla monia vaihtoehtoisia väyliä työkoikeilusta oppisopimusopiskeluun. Kaikki työntekijät kuuluvat moniammatillisiin verkostoihin ja tekevät yhteistyötä myös muiden toimijoiden kanssa. (Kempeleen Kunta 2019.)

Kempeleen kunnalla on myös osuva slogan ”Hyvä kasvaa Kempeleessä”. Kuntastrategia eli Kempele-sopimus, joka ohjaa myös kaikkia kunnan toimijoita. ”Päämäärinä on kestävästi kasvava, hyvinvoiva ja aktivoiva, kasvua ja oppimista tukeva ja vakaa ja palveleva.” (Kempeleen Kunta 2019).

1.2 Nuorten tieto- ja neuvontatyön ja digitaalisen nuorisotyön hanke

”Nuorten tieto- ja neuvontatyö on yksi nuorisotyön lukuisista työmuodoista, jota toteutetaan yleispätevien suuntaviivojen periaatteiden mukaisesti laajasti kaikkialla Euroopassa. Tieto- ja neuvontatyö on nuorten henkilökohtaista ohjausta, neuvontaa ja tukemista lähipalveluna palvelupisteissä, verkkoperustaisissa palveluissa tai muissa toimintaympäristöissä. Nuorille tiedottamisessa hyödynnetään monipuolisesti eri kanavia ja menetelmiä, kuten sosiaalista mediaa ja nuorten vertaisryhmiä. Nuorten tieto- ja neuvontatyötä tuetaan monin tavoin eri toimijoiden, myös nuorten kanssa.” (Koordinaatti 2019b.)

Nuorten tieto- ja neuvontatyölle on asetettu eurooppalaiset periaatteet, ERYICAn (European Youth Information and Counselling Agency) toimesta, joka on eurooppalaisen nuorten tieto- ja neuvontatyön kattojärjestö. Periaatteet on jaoteltu yhdeksään eri osaluokkaan; riippumaton, saavutettava, kattava, tarveperusteinen, vahvistava, osallistava, eettinen, ammatillinen ja ennakoiva. Kohta ”6. osallistava” tukee opinnäytetyötäni Kempeleen nuorten tieto- ja neuvontatyön hankkeen näkökulmasta. ”Nuoret osallistuvat nuorille suunnatun tiedon tuottamiseen, levittämiseen ja arviointiin kaikilla tasoilla ja kaikissa muodoissa. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut tarjoavat mahdollisuuksia nuorten vertaistoiminnalle. Nuoria kannustetaan antamaan palautetta osana nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden jatkuvaa kehittämistä. (Koordinaatti 2018.)

Keväällä 2017 Kempeleen Nuorisopalveluilla käynnistyi uudella volyyymilla kaksi vuotta kestävä nuorten tieto- ja neuvontatyön hanke. Hankkeelle on haettu jatkorahoitusta kolmannelle vuodelle. Yksi hankkeen neljästä tavoitteesta on tukea ja kehittää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia, digitaalista nuorisotyötä ja mediakasvatuksellista toimintaa. Toimintamuotoina on ryhmä-, pienryhmä- ja osallisuustoiminta. Teemoina mediakulttuuri, mediataidot sekä vaikuttaminen. Nuorten osallistamisen sekä

vertaistoiminnan avulla nuoret luovat sisältöä verkkoon. Tavoitteena, että nuorten toimista toteutettu sisältö on käytettävissä useissa eri konteksteissa kuten digitaalisissa palveluissa, sosiaalisessa mediassa sekä markkinointimateriaaleissa. (Kempeleen Nuorisopalvelut, 2017a.) Samaisessa tiivistelmässä korostetaan digitaalista työtettä nuorisotyössä, jolle luodaan suotuisat olosuhteet nuorten osallisuuteen ja osallistumiseen, sillä työotteella lähdin opinnäytetyötäni toteuttamaan.

Aiemmin Kempeleessä on toiminut nuorista koostunut ryhmä ”some-asiantuntijat” ja sen jälkeen ”verkkonuoret”, tämä mediaryhmä on jatkoa samalle teemalle, heitä kutsutaan ”medianuoriksi”.

Hankkeen tuloksellisuusraportissa ilmenee myös, että lasten osalta hankkeen toiminnan tavoitteet täyttyvät ja heidän osaltaan osallistuminen toimintaan on ollut aktiivista. Lasten mediaryhmä aloitti toimintansa syksyllä 2018, jolloin olin työharjoittelussa Kempeleen Nuorisopalveluilla. Lasten mediaryhmän tavoitteena on tukea osallisuutta ja vaikuttamista, oppia mediataitoja, tuottaa materiaalia verkkolehteen. (Kempeleen Nuorisopalvelut, 2017b.)

2 DIGITAALINEN NUORISOTYÖ JA DIGITAALINEN MEDIA

Tässä luvussa avaan digitaalista nuorisotyötä, digitaalisuuden ja internetin käyttöhistoriaa nuorisotyössä.

”Digitaalisella nuorisotyöllä tarkoitetaan tiivistettynä digitaalisen median ja teknologian hyödyntämistä nuorisotyössä ja -toiminnassa. Digitaalinen nuorisotyö ei tee jaottelua kasvokkaisen ja verkossa tapahtuvan toiminnan välillä, vaan sen tavoitteena on vahvistaa nuorten toimintavalmiuksia digitalisoituvan maailman myötä. Digitaalisuus nivoutuu keskeisesti nuorten elämään ja kulttuurisiin ilmiöihin, minkä takia digitaalinen media ja teknologia tulee nähdä nuorisotyössä paitsi välineenä myös nuorisotyön sisältönä, tilana ja toimintaympäristönä.” (Lauha & Tuominen 2016, 9.)

Yleisin sosiaalisen ja digitaalisen median käyttö nuorisotyössä oli tutkimustulosten mukaan yhteydenpito nuoriin ja kollegoihin sekä tiedottaminen (Harvey, 2016). Verken laatiman kuntakyselyn tuloksissa ilmenee myös, että pääpainona edelleen nuorisotyöntekijöillä on yhteydenpito ja viestintä kohderyhmän kanssa. Tuloksista ilmeni myös, että laaja erilaisten palvelujen kirjo näkyy kyselyn tuloksissa, eri kohderyhmille viestitään eri sosiaalisen median kanavissa. (Lauha & Tuominen 2017, 22-27.)

2.1 Historiaa

”Mediakulttuurin liittyminen osaksi nuorisotyötä ja koulumaailmaa kiinnittyy niin sanottuun mediakasvatuksen esteettiseen aaltoon, joka käynnistyi 1950-luvulla ranskalaisesta populaarin taiteen elokuvakasvatuksesta. Pohjoismaissa tähän kuului myös yhteiskunnallisen mediakriittisyyden ja osallistumisen tukemisen perinne. Media on siis havaittu jo varhain nuorisotyössä merkittäväksi tekijäksi nuorten ja yhteisöjen sosiokulttuurisessa innostamisessa ja yhteiskunnallisessa toiminnassa.” (Kotilainen 2008, 145-146).

Selainpohjaisen internetin käytön yleistyttyä 90-luvun puolivälissä, useat kuntien nuorten tieto- ja neuvontapalvelut alkoivat ylläpitää omia verkkosivuja. Vasta tällä vuosikymmenellä etenkin 2010 jälkeen on alettu ottamaan nuoria mukaan kehittämään

heille suunnattuja palveluja ja sisältöjä. (Lauha & Tuominen & Merikivi & Timonen 2017, 220-221.)

Teknologian näkökulmasta voin todeta ilman mitään virallista tutkimustietoa, että puhelimet ja varsinkin älylaitteet, niiden myötä mutkattomat internetyhteydet, mahdollistavat maailmanlaajuisesti reaaliaikaisen yhteyden ja sitä myöten tuhannet ilmaissovellukset, jotka ovat käytettävissä muutaman napautuksen päässä. Internet ja digitaalisuus tulee muuttamaan ja on jo muuttanut valtavasti tätä yhteiskuntaa. Mobiililaitteesta on muodostunut yksi arkipäiväisin ja melkein pä elintärkein väline kaikkine toimintoineen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL 2017) Kouluterveyskyselyssä kysyttiin nuorilta, ovatko he tunteneet olonsa usein turhautuneeksi, kun ei ole päässyt nettiin. Koko Suomen tilastoissa ilmeni, että 50 % Suomalaisista vastasi, ettei koskaan tulle oloaan turhautuneeksi ja 61% Kempeleen vastanneista oli myös sitä mieltä. (THL 2018.) Voidaan siis todeta, että ei ole suuria riippuvuus ongelmia netinkäytön suhteen.

Nuorten keskuudessa suosituimpana valokuvapalveluna 2000-luvun alkupuolella oli IRC-Galleria. Vuoden 2007 jälkeen IRC-Galleriassa moni yleishyödyllinen taho aloitti säännöllisen toiminnan siellä nuorten joukossa. Nettipoliisina toiminut Marko ”Fobba” Forss toimi siellä myös aktiivisesti. Fobba teki yhteistyötä ja yhdessä nuorisotyöntekijöiden, terveydenhoitajien ja sosiaalityöntekijöiden kanssa. Jokainen toimi IRC-Galleriassa omalla tyylillään ja tavoitteillaan. Tämä hyvänä esimerkkinä, siitä, että nuorisotyön tavoitteiden mukaisesti ”olla siellä missä nuoret ovat”. Nuorisotyössä onkin osattu kautta aikojen ”jalkautua” sinne missä nuoret viettävät aikaa, oli se sitten kasvokkain- tai verkossa tapahtuvaa kohtaamista.

Osallisuuden ja osallistavan nuorisotyön näkökulmasta ollaan yhä enemmän tulossa siihen, että otetaan ja kannustetaan nuoria mukaan itse sisällön tuottamiseen. Tavoitteena vertaistiedottamisen ja mediakasvatuksen lisääminen.

”Suomalaisessa nuorisotyössä on jo pitkään puhuttu verkkonuorisotyön ja verkkoperustaisen nuorisotyön käsitteistä. Vuodesta 2012 eteenpäin painopiste on hiljalleen siirtynyt kohti laajempaa digitaalisen nuorisotyön käsitettä; käytännössä kyse on pitkälti digitaalisten välineiden hyödyntämisestä osana ”perinteisiä” nuorisotyön toimintoja ja menetelmiä.” (Verke 2017.)

Internetin käyttö kunnallisessa nuorisotyössä -raportin mukaan internetin käytöntäpoja on monia. Kyselyyn vastanneista (yhteensä 864 vastausta) suurin osa (85%) käyttää internetiä nuorille viestimiseen nuorisotoimen järjestämistä tapahtumista. Itseäni erityisesti opinnäytetyön näkökulmasta kiinnosti eniten, kuinka moni käyttää internetiä samoihin teemoihin mitä itse tässä työn toiminnallisessa osuudessa käytin, eli sisällön tuottamista ja blogin hyödyntämisestä yhdessä nuorten kanssa. Noin viidennes (21%) vastaajista tuottaa tekstipohjaista sisältöä ja 5% vastaajista ylläpitää blogia nuorten kanssa. (Linkosalo 2015, 11.)

2.2 Nuoret digitaalisen median käyttäjinä

”Digitaalinen media ja uuden teknologian käyttö ovat olennainen osa nuorisokulttuurin valtavirtaa. Nuorten sosiaalisen vuorovaikutuksen välineet, kulttuuri ja nopeus ovat muuttuneet valtavasti uusien viestintäkanavien ja -alustojen myötä.” (Verke 2017.) ”Diginatiivi käsitettä käytetään sukupolvesta, joilla on lähtökohtaisesti paremmat mediataidot kuin aikuisilla. Käsitettä käytetään 1980 jälkeen syntyneistä lapsista ja nuorista.” (Tuominen, 2014; Prenky, 2001.)

”Nuoret käyttävät internetiä enimmäkseen sosiaaliseen yhteydenpitoon, pelaamiseen ja muuhun viihdekäyttöön. Nykypäivänä yksityistyminen, yksilöllistyminen ja globalisoituminen näkyvät nuorten mediankäytössä. Yksityistymisellä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että nuorilla on käytössään omat mediavälineensä. Median kyllästävässä kulttuurissa ihmisillä tulee olla uusia taitoja hallita omaa elämäänsä. Mediataidot kietoutuvatkin oman elämänhallinnan ja yhteiskunnallisen osallistumisen taitoihin. Sosiokulttuurinen näkökulma nuorten mediasuhteisiin tarkoittaa sitä, että tavoitteena on tukea nuorten omaa toimijuutta kannustamalla esimerkiksi ilmaisemaan omia ajatuksia median avulla ja osallistumaan vaikkapa keskusteluihin mediasta. Nuoret ovat teknisesti taitavia median käyttäjiä, mutta aikuisia tarvitaan tueksi avaamaan arvokysymyksiä, pohtimaan yhdessä esimerkiksi median valintoja ja rohkaisemaan mediajulkisuuteen omissa ja yhteisissä asioissa.” (Kotilainen 2008, 141-143.)

Vuonna 2017 tehdyssä kouluterveyskyselyssä 8.- 9. luokkalaisilta kysyttiin vaikeuksista opiskelussa käytettävien laitteiden käytöstä, joita ovat muun muassa tabletti, tietokone- ja luokkahuoneiden älytaulut. Koko maan kyselyyn vastanneita nuoria oli yli 72 000, joista yli 52% vastasi, ettei ole lainkaan vaikeuksia laitteiden käytön kanssa ja 37% oli sitä mieltä, että melko vähän vaikeuksia. Eli noin 90% valtakunnallisesta kyselyyn vastanneista on todella hyvät valmiudet laitteiden käytössä. Kempeleen koulu- laisten vastauksia oli yhteensä yli 350 ja heistä noin 55% vastasi, ettei ole lainkaan vaikeuksia ja 33% sitä mieltä, että melko vähän vaikeuksia. (THL 2017.) Koko Suomen ja Kempeleen vastauksissa ei ollut eroa, joten voidaan todeta, tämän kysymyksen perusteella, että kokonaisvaltaisesti suurimmalla osalla suomalaisista nuorista on arvionsa mukaan hyvät perustaidot laitteiden käytönsuhteen. Joten voidaan myös olettaa, että nuorten osalta yksi mediakasvatuksen tavoitteista täyttyy, jolloin nuorilla on perustaidot hallinnassa medialaitteiden osalta, joka oletamus minulla on ollutkin tämän hetken nuorista.

2.3 Nuorten verkko- ja mediakulttuuri ja medialukutaidot

Nuorille verkko on luonnollinen tapa jatkaa yhteydenpitoa ja yhteisöllisyyden muodostamista. Verkkovuorovaikutus on nuorille enimmäkseen kaverisuhteiden ylläpitoa, mutta verkko tarjoaa myös mahdollisuuden löytää uusia vuorovaikutustilanteita. (Lehtikangas 2014, 22-23.) Nuorille verkko on keskeinen kasvuympäristö, jossa vietetään aikaa monipuolisesti ja sosiaalisesti. Näin ollen verkkoa ei tulisi tutkia ainoastaan välineellisestä näkökulmasta (mt., 22-23). Lapset ja nuoret ovat aktiivisia vuorovaikutteisten teknologioiden käyttäjiä, jotka oppivat käyttämään uusia palveluja ja välineitä nopeasti (Noppiari & Uusitalo & Kupiainen & Luostarinen 2008, 79).

”Medialukutaitoa voidaan tarkastella prosessina, jolla itsessään on jokin funktio. Tällöin lähtökohdaksi nousevat toiminta, tekeminen, kokemus ja sosiaalinen käytäntö. Medialukemista voi tarkastella tapahtumana, joka liittyy henkilöön ja hänen mediakulttuuriseen kokemukseensa sekä taidon oppimiseen jossakin arkipäivän median käytön tilanteessa. Medialukemista olisi tällöin jokin yksittäinen tapahtuma, esimerkiksi uutisen kuunteleminen tai tekstiviestin lähettäminen, tai pidempiaikainen tapahtumaketju,

esimerkiksi oman elokuvan tekoprosessi käsikirjoittamisesta editointiin tai blogin pitäminen internetissä. Näillä median käytöillä on vahva sosiokulttuurinen merkityksensä yksilön ja yhteisön toiminnassa.” (Kauppiainen & Sintonen 2009, 32).

Internet on maailmanlaajuinen jakeluverkosto omille ajatuksille, mielipiteille ja mediaesityksille, ja niitä voi esittää kuvina, ääninä kuin kirjoitettuina viesteinäkin. Sosiaalinen media ja siihen liittyvät jakelun ja osallistumisen muodot ovat yksi ymmärtämisen aikakauden ilmiö. Kaikissa sosiaalisen median palveluissa korostuu yhteistoinnallisuus, jakaminen ja osallisuus. (mt., 21-22.)

2.4 Työtä ohjaava lainsäädäntö, yleiset ohjeistukset ja työntekijä mediakasvattajana

Nuorisolain tavoitteena on ”2 § 1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa; 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista; 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa.” (Nuorisolaki (1285/2016)).

Nuorisotyön eettisistä näkökulmista katsottuna omalla kohdallani nousee yksi tärkeä asia, joka liittyy aikuisen rooliin ja etenkin tällöin kuin itse olen myös nuori ja helposti nuorille samaistuttava ja lähestyttävä työntekijä, jolloin tulee korostetusti mietittyä omaa roolia työssä (Rauas 2014, 25-26).

Koordinaatti on yksi Suomen yhdestätoista Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymistä nuorisolan osaamiskeskuksista, jotka kaikki omalta osaltaan muodostavat valtakunnallisen nuorisotyön- ja politiikanohjelman tavoitteiden toimeenpanoa tukevan kokonaisuuden (OKM, 2019). Osaamiskeskus on perustettu Oulussa vuonna 2006, joka toimii osana Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluita. Koordinaatin tavoitteena on, että kaikilla Suomessa asuvilla nuorilla on tasavertaisesti käytettävissään laadukkaat nuorten tieto- ja neuvontapalvelut. Laadukkailla palveluilla edistetään osaltaan nuorten kuulemisen, osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia (Koordinaatti 2019a).

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut pyrkivät sisällyttämään mediakasvatuksen paitsi omiin palveluihinsa, myös sellaisten menetelmien ja ympäristöjen kehittämiseen, joiden tarkoituksena on tukea nuorten tarkoituksenmukaisia elämäntaitoja. Tästä näkökulmasta nuorten tieto- ja neuvontapalvelut täyttävätkin merkittävän kasvatuksellisen ja ennaltaehkäisevän tehtävän, joka tuo yhteiskunnalle suurta lisäarvoa (ERYICA & EYCA 2016).

Koordinaatin tapaan, myös Verke on yksi Suomen nuorisovaltuustojen osaamiskeskuksesta, samoin periaattein. Verke on digitaalisen nuorisotyöosaamiskeskus. Digitaalisella nuorisotyöllä tarkoitetaan yksinkertaistettuna sitä, että nuorisotyössä hyödynnetään ja käsitellään digitaalista mediaa ja teknologiaa. Verken toimintaa hallinnoi Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus.

Verken visiona on, että kaikilla nuorten parissa työskentelevillä on valmiudet hyödyntää digitaalista mediaa ja teknologiaa osana työtään. Verke haluaa, että nuorten hyvinvointi, osallisuus ja yhdenvertaisuus edistyvät digitaalisen nuorisotyön keinoin. (Verke 2019.) Verkellä on monia monipuolisia teoksia digitaalisuudesta ja nuorisotyöstä, joista olen löytänyt yhtäläisyyksiä tähän omaan työhöni. Verke on laatinut digitaaliselle nuorisotyölle kahdeksan eri suuntaviivaa, joista mainitsin jo johdannossa. Avaan niistä seuraavaksi kahta työni kannalta tärkeintä. Suuntaviivat seitsemän ja kahdeksan liittyvät suoranaisesti nuorten kanssa toimimiseen, muut suuntaviivat liittyvät enemmän organisaation ja työn kehittämiseen digitaalisuuden saralla.

Suuntaviiva 7: ”Digitaalinen nuorisotyö edistää nuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Digitaalisella nuorisotyöllä mahdollistetaan nuorille uudenlaisia osallisuuden kokemuksia ja vaikuttamisen tapoja. Nuorilla on iästä, sukupuolesta, taustasta tai muista tekijöistä riippumatta mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa. Toimenpiteinä, kannustaa nuoria vaikuttamaan heitä itseään koskeviin asioihin digitaalisen median ja teknologian avulla. Huomioida yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden kaikessa digitaalisessa nuorisotyössä ja verkkopalveluissa. Tarjota nuorille mahdollisuuksia osallistua digitaalisen nuorisotyön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.”

Suuntaviiva 8: Nuorisotyö vahvistaa nuorten mediaosaamista ja digitaalisia taitoja

Mediaosaaminen ja digitaaliset taidot ovat välttämätön edellytys yhteiskunnassa toimimiselle. Nuorisotyön tehtävänä on kannustaa ja edistää media-kulttuuriin sekä digitaaliseen teknologiaan liittyvää kriittistä ymmärtämistä, itsensä ilmaisua, tekemistä ja vaikuttamista. Toimenpiteinä, tunnistaa media- ja teknologiakasvatuksen roolin ja merkitys nuorisotyössä. Kannustaa työntekijöitä käsittelemään mediakulttuuriin ja digitaaliseen teknologiaan liittyviä sisältöjä nuorten kanssa. Edistää nuorten valmiuksia hyödyntää digitaalista mediaa ja teknologiaa itsenäisesti, aktiivisesti ja luovasti. (Lauha 2016, 12-15.)

Digitaalisuuden limittyminen muuhun nuorisotyöhön tarkoittaa sitä, että nuorisotyöntekijän ei tarvitse olla tietoteknillisesti erityisen lahjakas toteuttaakseen digitaalista nuorisotyötä. Kaikkia sovelluksia ja laitteita ei tarvitse hallita, vaan tärkein työväline on halu ymmärtää digitaalisten kulttuureja ja nuorten toimintaa. Nuorisotyön ammattilaisen rooli kasvattajana digi- ja verkosto yhteiskunnassa edellyttää kokonaisvaltaista ymmärrystä digitaalisesta mediasta. Kaikki nuoret ovat jollakin tavalla osallisia digitaalisissa kulttuureissa, käyttivät he sitten aktiivisesti tai passiivisesti digitaalista mediaa. (Lauha ym. 2017, 224.)

Nuorilta odotetaan rohkeutta lähteä uuteen toimintaan mukaan. Myös ohjaajalta vaaditaan rohkeutta päästää kontrollista irti, antaa nuorille vastuuta, luottaa heidän kykynsä jäsentää asiat omalla tavallaan ja toimia sen mukaan. Ohjaajan haaste on tasapainoilla puuttumisen ja puuttumattomuuden välimaastossa. (Sovijärvi 2013, 11.)

Tuominen (2015, 89-90) oli listannut seitsemän asiaa, joita digiajan nuorisotyöntekijän tulisi hallita:

1. Ymmärrys nuorten verkonkäytöstä.
2. Tietoisuus olemassa olevista menetelmistä.
3. Ammattieettinen pohdinta.
4. Verkkoviestinnän tyylikeinot.
5. Tekninen osaaminen.
6. Kokeileva asenne.
7. Nuorten ohjaamisen taidot.

Tästä listasta tärkeimmäksi opinnäytetyöni kannalta nousi 7. Nuorten ohjaamisen taidot, jossa nuorisotyöntekijän ammatillisuus tai persoona eivät katoa mihinkään, vaikka toimintaan liittyy digitaalinen väline. Esimerkiksi nuorten ottaminen mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen on tärkeää myös verkkomaailmassa. (mt., 89-90.)

Listan ensimmäinen asia on nuorisotyönammattilaisen näkökulmasta tärkeä asia, sillä meidän tehtävämme on toimia ammatillisesti kasvattajana, jolloin meidän tulisi tietää ja ymmärtää mikä tarve nuorilla on käyttää eri verkkopalveluita ja sovelluksia. Emme saa vain ajatella, ”tuokin nuori on aina puhelimella”, tietämättä oikeasti kuinka aktiivisesti ja sosiaalisesti tämä nuori verkkoympäristöissä toimii. Lauha (2015) kuvaa tekstissään hyvin, kuinka nuorilla on aina ollut tarve luoda omia rajattuja sosiaalisia tiloja, jossa he voivat kommunikoida keskenään ilman aikuisten ja vanhempien valvontaa. Se on osa tyypillistä nuorisokulttuurien muodostumista. Samassa tekstissä amerikkalainen mediatutkija Danah Boyd on todennut, ettei kyse ole siitä, että nuoret haluaisivat piiloutua verkossa aikuisilta vaan he haluavat suojella omaa yksityisyyttään. Mielestäni nuoret haluavat myös luoda heidän omia ”tiloja/paikkoja”, jotka digitaalisuus, mediat ja erilaiset sovellukset ovat mahdollistaneet ja madaltaneet kynnystä helpon saatavuuden ja osallistumisen osalta. (Lauha 2015, 13-16.)

Tämän työn tematiikkoihin oli helppo samaistua ja ymmärtää myös nuorten rooli omassa tekemisessään ja sosiaalisen median käyttäytymisessään, perustuen vahvasti myös omiin kokemuksiini, olenhan itsekin nuori. Sitä asetelmaa on mielenkiintoista jatkaa niin, että nuoret tuottaisivat heidän tyylillään nuorisopalveluiden sosiaaliseen mediaan sisältöä, joka varmasti herättää enemmän mielenkiintoa myös muissa nuorissa. Nuorten tuottamat sisällöt sinne asiapitoisten päivitysten väliin elävöittäisivät ja tekisivät sisällöstä mielenkiintoisempaa.

”Pedagogista tukea mediataitoihin toteutetaan yhteensä kolmesta eri näkökulmasta käsin: itse tekeminen ja tuotannon prosesseihin sekä taustoihin tutustuminen (mediatuotanto), median esityksen kerronnan syventymisen tavoitteena median ilmaisutapojen eli ”kielen” ymmärtäminen sekä oman mediasuhteen reflektointi ja peilaaminen mediaympäristöön. Tietoyhteiskunnan kansalaisuuden näkökulmasta on asetelmaan hyvä lisätä myös tietoisuus osallistumisen ja vuorovaikuttamisen mahdollisuuksista.” (Kotilainen 2001.)

Nuorten kiinnostus vaikuttamiseen ei ole itsestään selvää, mutta sitä voi kuitenkin herätellä. Innostamisen tärkein lähtökohta on ohjaajan välittävä, arvostava ja kannustava asenne nuoreen. Se, että hän kuuntelee aktiivisesti, katsoo rohkaisevasti, antaa vahvistavaa palautetta (sopivasti annosteltuna myös rakentavaa palautetta) ja osoittaa kaikella tapaa kiinnostusta nuorta itseään ja hänen esittämiään asioita kohtaan. Nuoren kiinnostuksen herättämisessä olennaista on myös ohjaajan oma kiinnostus ja innostuminen. Työstään motivoinut ohjaaja luo innostusta ympärilleen. Ohjaajan tehtävänä on pitää langat käsissä ja huolehtia siitä, että nuorten osallisuus toteutuu jollakin tasolla prosessin eri vaiheissa. Parhaimmillaan ohjaaja on innostava inspiroija, ryhmähengen luoja ja turvallisuuden rakentaja, joka vaikuttaa jokaisen osallisuuden kokemukseen ja lopulta tekee itsensä tarpeettomaksi luoden tilaa nuorten ideoille (Junttila-Vitikka & Peitso 2016, 8-12.)

Kupiainen & Sintonen (2009) olivat kuvanneet kirjassaan digitaalisen tarinan kerronnan työpaja ohjaajan roolista, joka on varsin verrattavissa tähän nuorten mediaryhmään ja minun toimintaani ohjaajana, jossa ohjaajan tehtävänä on ennen kaikkea luotava turvallinen, suotuisa ja inspiroiva ilmapiiri. Tomi Kiilakoski (2016) korostaa hyvin nuorisotyöntekijän ja nuorisotyön näkökulmasta, että nuorisotyö on viime kädessä kaikkien eri työmenetelmien ja työmuotojen taustoista riippumatta kasvattamista, nuoren hyvän elämän tukemista – sitä, että nuorella olisi kyky toteuttaa juuri niitä mahdollisuuksia, joita hänessä ainutkertaisena ihmisenä on. Kiilakoski korostaa lisäksi sitä, kuinka nuorisotyön kasvatuksellinen prosessi tuottaa suotuisia tuloksia, mutta etukäteen voi olla hankalaa arvioida, mitä tulee tapahtumaan ja millaisia tulokset ovat. Nuorisotyötä ruokkii luottamus siihen, että lähtemällä liikkeelle toimimaan nuorten kanssa saadaan aikaan suotuisia oppimistuloksia. Ne tulokset kumpuavat taas

siitä, että prosessi itsessään on hoidettu nuorisotyöllisesti laadukkaasti, siten, että nuorisotyöntekijä on onnistunut olemaan nuorten tukena, mahdollistamassa heidän toimintojaan. Tuohon Kiilakosken ajatukseen voin varmasti kiteyttää, koko oman opin-
näytetyön prosessin alusta loppuun. (Kiilakoski 2016, 26-27).

3 NUORET JA NUORUUS

Tämän kappaleen luvuissa kerron työni kohderyhmän ja toiminnan kannalta tärkeimpiä asiakokonaisuuksia kohderyhmästä.

3.1 Nuoruus kehitysvaiheena

Nuorisolain puitteissa nuoreksi katsotaan kaikki alle 29-vuotiaat. Työni kohderyhmänä ovat kuitenkin vain 13-17- vuotiaat nuoret. Nuoruuteen kuuluu nopea fyysinen, psyykinen, sosiaalinen kasvu ja kehitys. Nuoruudessa koetaan muutoksia suhteessa omaan seksuaalisuuteen, vanhempiin, kavereihin ja omaan persoonaan. Nuoruusikä voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen, joista ensimmäinen on varhaisnuoruus (noin 12-14- vuotiaat), jonka aikana tyypillisesti koetaan nopeiden fyysisten muutosten vuoksi kehityksen kuohuvin vaihe, jota luonnehtii mielialojen, käytöksen ja ihmissuhteiden ailahtelu. Seuraava vaihe on keskinuoruus (15-17 -vuotiaat) jolloin tunnekuohut yleensä tasaantuvat ja nuori kykenee aiempaa paremmin hallitsemaan impulssejaan ja suunnittelemaan omaa toimintaansa. Kolmantena myöhäisnuoruus, jossa käyttäytyminen ja luonteenpiirteet alkavat vakiintua ja nuoret kiinnostuvat ympäröivästä yhteiskunnasta aiempaa aktiivisemmin. (Marttunen & Huurre & Standholm & Viialainen 2013.)

Varhaismurrosikäisen itsetunto minäkuva on epävarmuudentilassa. Itsetunto heilahtelee ja se hämmentää ja voi ahdistaa. Ymmärtävät ja jaksavat aikuiset auttavat selviytymään. Myös kavereiden tuki ja esimerkiksi jokin harrastus on tärkeässä roolissa. Tärkeää on olla jotakin missä on hyvä ja mistä nauttii. Nuori tarvitsee myönteistä palautetta ja kannustusta. Murrosikäisen itsetuntoa tukevan aikuisen on oltava luja, mutta lempeä. (Roivainen & Salminen 2018, 14.) Nuorisotyöntekijät ovat tärkeässä roolissa erityisesti sen nuoren kohdalla, joka on aktiivisesti mukana nuorisotyön toiminnoissa useiden vuosien ajan, jopa alakouluikäisestä asti. Vuosien saatossa nuorisotyöntekijän ja nuoren välille rakentuu tärkeä luottamussuhde. Kyllä nuorisotilalle tullaan muistakin syistä kuin vain kavereiden kanssa hengaillemaan. He tulevat myös hakemaan huomiota työntekijöiltä, kun tietävät, että siellä ollaan juuri heitä varten.

Ryhmä on erinomainen nuoren kasvua ja kehitystä tukevaa toimintaa, joka mahdollistaa nuorelle turvallisen paikan kehittyä ja oppia itsestään ja muista nuorista.

4 TYÖN KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

Seuraavissa luvuissa käsittelen osallisuutta, ryhmädynamiikkaa, vartaistiedottamista ja ohjaamista. Käsitteitä, jotka ilmenevät jo työni otsikossa ja ovat tärkeässä osassa työtäni.

4.1 Osallisuus

”Osallisuus (engl. inclusion tai social engagement) kuvaa yksilön kiinnittymistä yhteisöön tai mukanaoloon yhteisöllisesti tärkeissä prosesseissa. Osallisuudessa on kysymys kuulumisesta johonkin. Osallisuus merkitsee omakohtaisesta sitoutumisesta nousevaa vaikuttamista asioiden kulkuun ja vastuun ottamista seurauksista. Osallisuus voidaan nähdä syrjäytymisen vastavoimana. Osallistamiseen liittyy ajatus kansalaisesta passiivisena osallistujana, jota kehoitetaan tai vaaditaan osallistumaan joihinkin toimintoihin, esimerkiksi yhteiskunnallisiin hankkeisiin tai muihin toimenpiteisiin.” (Jelli 2019.)

Nieminen (2007) korostaa, että nuorisotyön luonteeseen kuuluu tietysti nuorten tukeminen ja nuorille suunnatun toiminnan mahdollistaminen. Nuorisotyössä tulee olla herkkä luomaan erilaisia uusia, toimivia ja innovatiivisia tapoja kuunnella nuoria. Viime kädessä puhutaan osallisuudesta ja osallistumisesta. Se taas heijastuu niihin käsitteisiin, jotka ovat muovattavissa nuoren omassa toimijuudessa. Ovatko he jo toimintaan tullessa passiivisessa roolissa, jossa tehtävät on entuudestaan asetettu vai annetaanko heille rajattomat mahdollisuudet muovata toimintaa, tehdä siitä itsensä näköistä. (Nieminen 2007, 21-43.)

Osallistumisen ja osallisuuden tukemisessa keskeistä olisi luoda rakenteita, joissa nuorista lähtevää toimintaa voidaan tukea yhtenä osallisuustyön muotona, sillä suurin osa osallisuutta tukevasta toiminnasta on aikuisista lähtevää. Unohdetaan antaa tilaa nuorille, jotka ovat osallisuuden toimintamuodon ja tavoitteiden keskiössä. (Kiilakoski & Taiponen 2011, 83-84.) Koen, että työni tukee vahvasti nuorista lähtevää osallisuutta ja osallistumista nuorten mediaryhmän kaikissa vaiheissa.

Osallisuuden toteutumisen seurantaan on viime vuosina kehitetty erilaisia kyselyjä, jotka pääsääntöisesti koostuvat 10. kysymyksestä. Kyselyjä on toteutettu erityisesti syrjäytymisen vaarassa oleville esimerkiksi kuntoutujille ja työttömille. Niiden toteuttamisen tarkoituksena tutkia, enemmän kyselyjen hyödyntämistä osallisuuden arvioinnin tukena. (THL 2017, 53-61.)

Osallisuuden toteutumisen edistämiseksi on laadittu ”osallisuuden portaat”, jossa on viisi porrasta. Ensimmäisellä portaalla toiminnassa on osallistujia/ryhmäläisiä, jonka toiminnasta vastaa ohjaaja. Toisella portaalla ohjaaja ja ryhmäläiset ovat saavuttaneet keskinäisen vuoropuhelun, toiminnasta vastaa edelleen ohjaaja. Kolmannella portaalla ollaan luovassa tilassa, jossa ohjaaja tukee ryhmäläisten omia ideoita ja kannustaa niitä päämääriä, jotka heiltä nousevat. Neljännellä portaalla ryhmäläiset kantavat keskenään vastuuta toiminnan etenemisestä ja ohjaaja tukee tarvittaessa. Viidennellä portaalla on päästy jo ihanteelliseen tilanteeseen, jossa ryhmä toimii itsenäisesti. Ohjaaja toimii linkkinä muihin verkostoihin, mahdollistajana ja tarjoaa käytössään olevia resursseja. (Nousiainen & Piekkari 2007)

”Nuorten luonnollisia verkostoja ja kasvuympäristöjä ovat koulu, nuorisotalot, harrastustoiminnat sekä perhe ja muut sosiaaliset suhteet. Näiden kaikkien tulisi tukea nuoren osallisuutta automaattisesti ja konkreettisella tasolla. Nuorten vertaissuhteet ovat luonnollisia osallistavia sosiaalisia ympäristöjä.” (Metropolia 2014.)

4.2 Ryhmädynamiikka

”Ryhmä muodostuu kahdesta tai useammasta yksilöstä, jotka ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Ryhmän jäsenyyteen liittyy tietoisuus kuulumisesta ryhmään, ryhmän muista jäsenistä sekä siitä, miten yksilön oma toiminta liittyy ryhmän yhteisen tavoitteen saavuttamiseen.” (Kataja, Jaakkola & Liukkonen 2011, 15.) Jokainen ryhmänohjaaja pyrkii luomaan puitteet turvalliselle ryhmätoiminalle. ”Turvallinen ryhmä pohjautuu viiteen kompetenssiin eli osatekijään: luottamukseen, avoimuuteen, hyväksyntään, tuen antamiseen ja ryhmään sitoutumiseen.” (Aalto 2000, 16.) Sitoutuminen ryhmään oli yksi tutkimuskysymyksistä, johon voisi vastata, että on työntekijän tehtävänä luoda toiminnalle sellaiset puitteet toimimalla esimerkillisesti ja ammattitaitoisesti, silti olemalla läsnä ja lähellä, tuomalla myös omaa persoona esille, jolloin nuoret näkevät ja aistivat, että ohjaajakin on aito, niin ollaan mekin. Siitä mielestäni syntyy molemmin puolinen luottamus ja tuo turvallisuutta sitä kautta erityisesti koko ryhmään.

Ryhmätoiminnan tausta-ajatuksena on yhteisöllinen nuorisotyö, jossa vahvistetaan nuorten suhteita muihin nuoriin, tuetaan ja vahvistetaan kaverisuhteiden kehittymistä ja samalla taataan nuorelle paikka ryhmässä. Siinä on vahvasti läsnä nuoren sosiaalisten – ja ryhmätyötaitojen oppiminen ja muiden kunnioittaminen. Päämääränä yhteisen tavoitteen saavuttaminen, keskiössä yhteistoiminnan ja toisia kunnioittavan ryhmän luominen. (Kiilakoski & Kinnunen 2017, 117.)

”Ryhmädynamiikka eli ryhmäilmiö tarkoittaa ryhmän sisäisiä voimia. Käsitteellä ryhmädynamiikka viitataan siihen, kuinka ryhmä toimii kokonaisuudessa, eikä yksittäisen jäsenen käytöksestä. Ryhmädynamiikka syntyy jäsenten välisestä vuorovaikutuksesta sekä kommunikaatiosta.” (Kopakkala 2005, 37.) Ryhmädynamiikan osalta on ohjaajat oltava erityisen herkkiä havainnoimaan missä tunnetiloissa ryhmäläiset ovat ja näin ohjata keskusteluja ja tilanteita turvallisesti.

4.3 Vertaisohjaaminen, tiedottaminen ja oppiminen

Tässä työssä on hyvä nostaa esille myös vertais-termiä, jota opinnäytetyöni tilaaja korosti ja halusi, että ehdottomasti nostan sen myös käsitteenä tässä työssä. Se on vähän käytetty muualla kuin nuorten tieto- ja neuvontatyön hankkeissa, joka on hyvä ottaa myös tarkempaan tarkasteluun myös muissa nuorisotyönmenetelmissä.

”Nuorten vertaisuus voidaan määritellä monella eri tavalla. Nuoret voivat kuulua erilaisiin vertaisryhmiin, joko toimintaympäristön, toiminnan tai henkilöiden kautta. Vertaisryhmän nuoret tulevat pääsääntöisesti samantyyppisestä sosiaalisesta ympäristöstä. Toiminnan kautta voidaan jakaa kokemuksia muiden nuorten kanssa. Nuoret ymmärtävät asiat samalla tavalla ja he puhuvat samaa kieltä keskenään. Vertaisryhmät ovat nuorille ensiarvoisen tärkeitä, koska nuoret peilaavat omaa kehitystään näiden ryhmien kautta.” (Järvinen & Niemi 2019, 4)

Vertaistiedottaminen määritellään nuorten väliseksi tiedottamiseksi, jossa tiedon sekä tuottaa että vastaanottaa vertainen eli toinen nuori. Toiminnan tavoitteena on, että nuoret voimaantuvat oman elämänsä ja käsittelemiensä asioiden asiantuntijoina. Nuoret keräävät tietoa heitä kiinnostavista asioista, tuottavat sen pohjalta sisältöä ja levittävät sitä esimerkiksi nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tarjoamien kanavien kautta. (Lundvall, Fedotoff, Pietilä 2013, 8.)

Vertaistoiminnalle ja tiedottamiselle mediaryhmä luo erinomaiset puitteet rakentaa luottamussuhteita ryhmän sisällä. Turvallisen ja aktiivisen ryhmän avulla on hyvä mahdollisuus päästä tavoitteeseen, jolloin nuoret itse toimisivat ryhmässä ohjaajina.

Nuorten vertaistiedottaminen tarkoittaa sitä, että vertainen eli nuori tiedottaa muille nuorille jostakin itselleen tärkeäksi kokemastaan asiasta, jonka ajattelee kiinnostavan myös muita nuoria. Tiedottamisen sisältö voi olla nuorten tuottamaa ja ideoimaa tai se voi olla joko kokonaan tai osaksi esimerkiksi nuorisotyöntekijän tuottamaa. (Pitkänen 2016,109.)

”Ryhmätoiminnassa työntekijän on osattava antaa nuorille tilaa kokeilla, ideoita, kehittyä, kasvaa ja tehdä päätöksiä. Vertaistiedottamistoimintaa suunnitellessa hyvänä lähtökohtana kannattaa pitää mielessä se, että nuoret ovat oman ikäkautensa kokemusasiantuntijoita. Se on yksi vertaistiedottamisen peruslähtökohtia. Nuori itse tietää kokemuksensa pohjalta, mistä hänen ikäisensä ovat kiinnostuneita ja millaista tietoa saman ikäiset tarvitsevat.” (Lundvall ym. 2013, 29.)

Vertaistiedottamisen rinnalla kulkee tietoisesti vertaisoppiminen, jota tapahtuu kun, nuoret toimivat vertaistensa kanssa tietyn ajan, jolloin toiminnan päämääränä on kehittää osallistujien tietoja, taitoja, jotta he oppisivat ottamaan vastuuta itsestään ja muista ryhmäläisistä. Toiminta tähtää myös sellaisen tilan syntymiseen, jossa nuoret voivat viihtyä, tuntea olonsa turvalliseksi. (EPTO 2017, 19-20.) Vertaisoppimisella ei nykyään tarkoiteta kaveriporukkaa vaan vertaisoppimista voi tapahtua jopa videoiden välityksellä. Tietoja haetaan verkosta tarkoituksella tai sattumanvaraisesti. (Huttunen 2016, 159.)

5 TOIMINNALLINEN OSUUS (Nuorten mediaryhmä 23.1.-13.3.2019)

Seuraavissa luvuissa avaan työni toiminnallista osuutta, ryhmätoiminnan aloituksesta sen päättymiseen.

5.1 Kokoontumiskerrat 1-8

Nuorten mediaryhmän toiminta alkoi tammikuun 23.päivä, jota ennen kävin nuorisotiloilla iltaisin rekrytoimassa ja kertomassa nuorille tästä ryhmästä. Mainoksia jaoin kaikille Kempeleen kolmelle yläkoululle ilmoitustauluille ja info-TV:siin.

Tilakävijöiden kesken ei suurta mielenkiintoa herännyt ryhmätoimintaa kohtaan. Yhden tytön tavoitin nuorisotilalta ja hän osallistui ryhmään kaverinsa kanssa. Kolmas tyttö tuli ryhmään äitinsä kuultua tästä ryhmästä, joka kannusti hänet osallistumaan toimintaan.

23.1.2019, ensimmäisellä tapaamiskerralla kolmesta ilmoittautuneesta paikalle saapui vain yksi nuori, johtuen kovasta pakkasesta. Tämän yhden nuoren kanssa kävimme läpi ryhmän tarkoituksen ja tavoitteet. Kerroin hänelle, että tämä ryhmä on koottu opinnäytetyötäni varten ja tulen työssäni kuvaamaan havainnoitejani ryhmän toiminnasta ja keräämään palautteen kyselymuodossa myöhemmin keväenaikana. Painotin, että työssäni en tule julkaisemaan nimiä tai muitakaan tietoja, joista ryhmäläiset olisivat tunnistettavissa. Tällä tapaamiskerralla tutustuimme myös käytössämme oleviin iPadeihin ja latasimme yhdessä nuoren kanssa sinne ryhmällemme sopivia sovelluksia, joita myöhemmin hyödynnetään ryhmässä. Tutustuimme Canva sovellukseen, joka on tarkoitettu graafiseen suunnitteluun. Nuori pääsikin heti tosi toimiin, sillä saimme ensimmäiseksi tehtäväksi suunnitella toiselle, Kempeleen Nuorisopalveluilla alkavalle ryhmälle logon. (liite 3)

30.1.2019, toisella tapaamiskerralla kaikki pääsivät paikalle ja kävimme samat alkuinfot, jotta kaikilla on tasavertainen tieto ryhmän tarkoituksesta ja toiminnasta. Kävimme myös kuulumisia ja tutustuimme samalla toisiimme. Nuoret saivat itse suunnitella ja ideoida ryhmätoimintaa. En halunnut asettaa selkeitä tehtäviä ja painopisteitä ryhmälle, sillä halusin, että nuoret saavat itse päättää mitä haluavat ryhmässä tehdä ja oppia. Kerroin, nuorille kuitenkin esimerkkejä lasten mediaryhmän painopisteistä. Yksi nuorista ehdotti heti, että olisi mukava tehdä juttuja myös muille nuorille. Ryhmäläiset ideoivatkin Kahoot- tietovisan seuraavan viikon nuorteniltaan, jolloin vietettiin mediakasvatuksen teemaviikkoa. Tietovisan kysymykset olivat tietysti teeman mukaiset. Yksi nuorista teki myös mediakasvatuksen teemaviikosta Canva-sovelluksella mainoksen, joka jaettiin Kempeleen Nuorisopalveluiden Instagram tilillä (liite 4). Päätimme lopuksi nuorten kanssa tehdä yhteisen WhatsApp ryhmäkeskustelun, jonka avulla viestimme nopeasti ryhmän asioista. Ja kotiin viemiseksi, jokainen sai täytettäväksi huoltajan kanssa valokuvauslupalapun seuraavalle kerralle.

6.2.2019, kolmannella tapaamiskerralla ryhmäläiset toteuttivat suunnittelemansa tietovisan nuortenillassa. Tietovisaan osallistui yli kymmenen nuorta, kolmelle parhaalle oli luvassa tikkaripalkinnot. Tietovisan jälkeen keskityimme ideoimaan ja suunnittelemaan seuraavan teeman ympärille jotain, joka olikin ystävänpäivä. Halusin, että nuoret pääsevät tekemään myös videoita erilaisilla sovelluksilla, joten jokainen latsi ilmaiset sovellukset omaan puhelimeen ja yksi nuorista tekikin videon ystävänpäivästä ja kaksi muuta nuorta teki yhdessä taas mainoksen. Video julkaistiin nuorisopalveluiden Instagram tilillä ja mainos vuorostaan julkaistiin Instagram tilin tarinat osiossa. (liite 5-6)

13.2.2019, neljännellä tapaamiskerralla suunnittelimme mediaryhmän kevättä ja aikataulua. Kerroin, että nuorilla mahdollisuus hakea Nuoriso Leader rahoitusta tälle toiminnalle. Pohdimme yhdessä jo käytössä olevia välineitä, ja sitä mitä nuoret haluavat ryhmässä oppia. Tarvitaanko muita välineitä, pärjätäänkö näillä jo olemassa olevilla? Nuoret olivat kiinnostuneita valo- ja videokuvaamisesta- ja editoimisesta, joten he halusivat hakea oma toimisesti Nuoriso Leaderilta rahoitusta järjestelmäkameraan. Yksi ryhmän nuorista halusi tehdä hakemuksen ja olikin siitä prosessista päävastuussa,

minä toimin vastuuhjaajana. Rahoitushakemus oli helppo ja nopea tehdä, ja päätös-kin hakemuksesta tuli muutamassa arkipäivässä. Nuoret vertailivat järjestelmäkame-roiden hintoja ja toimintoja, he löysivät hintalaatu-suhteeltaan ryhmälle sopivimman kameran Gigantista, johon mukaan tuli objektiivi. ”Nuoriso Leader on nuorten omien projektien rahoitusväline. Käyttökohde voi olla tapahtuman järjestäminen, harrastusvälineiden hankkiminen tai jokin muu projekti, jossa nuoret itse suunnittelevat, toteuttavat ja raportoivat. Rahoitus on tarkoitettu 13-25 -vuotiaille nuorille ja projekti toteutetaan vähintään kolmen hengen ryhmässä. Ryhmällä tulee olla yhteyshenkilö, joka on yksi ryhmän jäsenistä sekä vastuuikäinen, jos kaikki ryhmän jäsenet ovat alle 18 -vuotiaita.” (Nuoriso Leader 2019). Oulun Seudun Leader ry:n rahaston säännöissä kuvataan vaatimukset rahoituksen saannille. Nuoriso Leaderin tavoitteena on käynnistää nuorten uutta toimintaa ja saada nuoret mukaan kehittämistyöhön ja projekteihin. Tukea myönnetään projekteille, joissa nuorten rooli on aktiivinen, heidän tulee suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintansa. Projektin tema on vapaa. Lisäksi säännöissä kuvataan, että projekti olisi hyvä tehdä yhteistyössä muiden paikallisten tahojen kanssa ja toiminnan on sitä myöten mahdollista tulla pysyvää ja se sopii myös muille nuorten ryhmille. (Nuoriso Leader 2018).

Kysyin mediaryhmäläisiltä palautetta tästä Nuoriso Leader rahoituksen hakemisesta ja koko prosessista- ja projektista. Ryhmäläisten mielestä rahoituksen hakeminen järjestelmä kameraan, ryhmätoiminnan kannalta oli tarpeellinen, sillä se on hyödynnettävissä muissakin toiminnoissa ja yksi ryhmäläisistä oli myös sitä mieltä, että järjestelmäkamera voi jo ryhmän välineenä herättää muiden nuorien kiinnostusta ryhmää kohtaan jatkonkin kannalta.

20.2.2019, viides tapaamiskerta. Lasten mediaryhmällä on oma verkkolehti, jonne he tekevät omia kirjoituksiaan. Nuoret saivat idean nuorten mediaryhmälle blogista, joten päätimme tehdä nuorten mediaryhmälle blogin. Blogi toimii ryhmän niin sanottuna pääpaikkana. Suunnittelimme myös lasten mediapäivät- tapahtumaan toimintaa, joka järjestettiin hiihtolomalla. Päätimme tehdä tapahtumasta blogikirjoituksen ja reaaliaikaisia julkaisuja nuorisopalveluiden Instagram-tilin tarinat -osioon.

Blogitoiminta mahdollistaa nuorten ja nuorisotyöntekijöiden osallistumisen hyvin eri tasoilla. Parhaimmillaan blogin ylläpito on tiivistä ryhmätyötä, joka vaatii aktiivisuutta, vastuunottoa sekä ryhmätyötaitoja. Nuoret erilaisine osaamisineen ja kiinnostuksineen voivat osallistua blogin ylläpitoon tuottamalla omanlaistaan sisältöä. Nuorisotyön näkökulmasta blogitoiminta avaa uusia ovia esimerkiksi nuorten osallistamiseen, ryhmätyöskentelyyn ja yhteisöllisyyden lisäämiseen sekä toiminnan näkyvyyden parantamiseen ja siitä tiedottamiseen. Se lisää nuorisotyön ja -toiminnan avoimuutta sekä se voi toimia myös eräänlaisena kaikille avoimena päiväkirjana. Ryhmäblogitoiminta mahdollistaa nuorten mielipiteiden ilmaisemisen ja vaikuttamisen blogin välityksellä ja kehittää näin ollen toimintamuotoa, jonka tarkoituksena on vahvistaa nuorten kykyjä, keinoja ja motivaatiota vaikuttamiseen. Jaoin kaikille nuorten mediaryhmäläisille blogiin käyttöoikeudet, jolloin heillä kaikilla on pääsy blogin ylläpitämiseen ja muokkaamiseen antaen nuorille konkreettisesti mahdollisuuden ryhmään kuulumiseen, jolloin se voi edesauttaa yhteisöllisyyden ja osallisuuden tunteita. (Huttunen & Lauha & Middeke & Säilä 2014, 27-41.)

27.2.2019, kuudennella kerralla nuoret tutustuivat järjestelmäkameraan, asensivat sen käyttökuntoon ja perehtyivät käyttöohjeisiin.

5.3.2019, seitsemännellä kerralla olimme lasten mediapäivillä yhden nuoren kanssa. Hän valokuvasi tapahtumassa ja päivitti reaaliaikaisesti nuorisopalveluiden Instagramia. Samanaikaisesti teki myös blogikirjoitusta, lasten mediapäivistä. Liitteestä seitsemän löytyy mainos nuorten blogista. (Liite 7)

14.3.2019, kahdeksannella eli viimeisellä tapaamiskerralla nuoret vastasivat laatimaani kyselyyn, jonka jälkeen tarjosin nuorille McDonald'sista ateriat, palkkioksi siitä, että olivat mukana tässä minun opinnäytetyöni prosessissa. Kyselyyn vastaaminen nuorilta kesti noin 20-30 minuuttia.

6 TUTKIMUS

Tässä luvussa avaan ensin tutkimuskysymyksiä, jonka jälkeen siirryn avaamaan tutkimusmenetelmiä ja tutkimusmenetelmäksi valikoidun kyselyn toteutusta ja siitä saatuja tuloksia.

6.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Jaoin opinnäytetyöni tutkimuskysymykset kolmeen osa-alueeseen: ryhmän aloitukseen, ryhmätoiminnan sisältöön ja tulevaisuuden näkymiin.

Tutkimuskysymyksiäni ovat:

- Miten saada nuoret mukaan- ja sitoutettua ryhmätoimintaan?
- Miten ryhmätoiminnalla tuetaan yksilöiden omaa oppimista mediasta ja mediantuottamisesta?
- Miten saada ryhmä toimimaan itsenäisesti, vertaisohjaajuuden avulla?

Opinnäytetyöni aikana aloitettiin nuorten ryhmätoiminta Kempeleen Nuorisopalveluilla. Samalla tuetaan käytännön läheisesti nuorten tieto- ja neuvontatyön hanketta. Tutkimukseni kohderyhmänä ovat 13-17-vuotiaat nuoret.

Opinnäytetyöni tarkoituksena on saada nuoret toimimaan aktiivisesti ryhmätoiminnassa, nuorisopalveluiden sosiaalisessa mediassa, tuottaen ja suunnitellen sellaista sisältöä, joka on nuoria kiinnostavaa, aktivoivaa ja kannustavaa. Sen avulla nuorisopalvelut saavat nuorekasta, nuorten näköistä sisältöä sosiaaliseen mediaan. Uskon, että pääsemme näkemään ja oppimaan myös ryhmän nuorilta minkälainen viestintä ja mainonta nuoria kiinnostaa. Nuorilta saadut ideat ja mielipiteet ovat varmasti hyödynnettävissä kaikissa nuorisopalveluiden muissakin toiminnoissa. Samalla ryhmän nuoret oppivat ja opettelevat digitaalisia välineitä käytännössä, ryhmässä toimimista ja saavat ennen kaikkea osallisuuden kokemuksia.

6.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui toiminnallisuus, jonka tueksi päädyin yleisiin laadullisen tutkimuksen aineistonkeruu tapoihin, havainnointiin ja kyselyyn. Toiminnallisen opinnäytetyön keskiössä on käytännön ja työelämänlähtöisyys, joka vaatii myös tekijältä riittävää alan tietoa ja hallintaa. (Airaksinen & Vilkka 2003, 10.)

Kysely ja avoimet kysymykset oli hyvä tapa kerätä tietoa. Sain monipuolisia vastauksia ja sen myötä materiaalia tulosten analysointia varten, joilla sain vastauksia tutkimuskysymyksiini. Ryhmäläisiä oli niin vähän, joten kyselyn vastauksien analysoinnissa ei ollut ongelmaa, jos verrataan suuremmalle joukolle tehtävää avointa kyselytutkimusta, jolloin vastauksien analysointi olisi paljon vaikeampaa.

Avoimia kysymyksiä voidaan myös käsitellä tilastollisin menetelmin. Vastaukset voidaan luokitella ryhmiin tai teemoittaa. Avointen kysymysten etuna on se, että niiden kautta saadaan hyviä ideoita ja perusteellisia vastauksia. Huonoina puolina avoimissa kysymyksissä on, että niihin jätetään monesti vastaamatta ja ne ovat ympäröityä tai asian vierestä. Avointen kysymysten läpikäymiseen kuuluu myös huomattavasti enemmän aikaa, kuin valmiiden vastausvaihtoehtojen. (Aaltola & Valli 2010, 126) Teemoittelin kysymykset neljään eri osa-alueeseen, joka helpottaa niin vastaajaa kuin analysointi vaihetta. Oma riskinsä avoimilla kysymyksillä on, jos vastaukset eivät ole riittävän laajat, niistä on silloin vaikeampaa tehdä päätöksiä ja selkeitä linjauksia ja päätelmiä. Avoimet kysymykset olivat riittävän laajat tukemaan tutkimustani. Mediaryhmän nuorille toteutettu kysely löytyy liitteestä 1 (Liite 1). Kyselyn kysymykset käytiin läpi yhdessä tilaajan kanssa, joka auttoi vielä kysymysrakenteiden kanssa ja samalla tarkastimme kysymykset.

Observointi eli havainnointi tutkimusmenetelmänä oli oikeastaan aika väistämätöntä tässä tilanteessa, jossa itse toimin ryhmänohjaajana ja saman aikaisesti tein havaintoja, jota kutsutaan osallistavaksi havainnoinniksi (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). ”Osallistuva havainnointi tarkoittaa, että tutkija osallistuu tutkimuskohteensa toimintaan tutkimuskohteen ehdoilla ja yhdessä sen jäsenten kanssa.”

”Osallistuvan havainnoinnin edellytyksenä on, että tutkija pääsee mahdollisimman lähelle tutkittavia vaatii heidän välillensä sosiaalisia suhteita”. (Vilkkä 2006, 39-40.)

Mikä tekee valituista menetelmistä luotettavaa työnkannalta? Observoinnissa virheellistä tietoa voi antaa omat tulkintani. Ryhmänohjaajana aikaa ja tilaa omien havainnointien tekemiseen tapahtuu toiminnan kanssa samanaikaisesti, jolloin osa ryhmäläisten tulkinnoista jää huomioimatta. Paremmen havainnoinnin takaamiseksi, olisi ryhmässä voinut olla toinen ohjaaja, joka pitää silmällä mitä reaktioita nuorissa herää toiminnan aikana. Kyselyn tulokset eivät ole yleistettävissä kaikkiin nuoriin, kuitenkin ryhmäläisiä oli niin vähän, sen puolesta tulosten arviointi jää vain pieneksi pintaraapaisuksi. Olisin toki voinut toteuttaa kyselyn samoista yleistettävissä olevista aiheista kaikille nuorille, joka olisi antanut työlle suurempaa painoarvoa tilaajankin näkökulmasta.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan tunnustamia toimintatapoja noudattaen pyrin koko opinnäytetyö prosessin ajan kiinnittämään erityistä huomiota huolellisuuteen, rehellisyyteen ja tarkkuuteen tulosten arvioinnissa ja analyysissä, takaamalla realistisen kuvan toiminnasta, tavoitteista ja tuloksista. (TENK 2012.) Tutkimuseettisistä lähtökohdista tiedotin kaikkia ryhmäläisiä heti ryhmätoiminnan alkaessa, että ovat keskeisessä osassa opinnäytetyötäni ja painotin, etten tule julkaisemaan mitään tunnistettavia tietoja heistä missään vaiheessa. Ryhmäläisiltä kerätyt kirjalliset valokuvausluvat ja kysely tuhoaan asianmukaisesti toiminnan päätyttyä.

6.3 Nuorten mediaryhmäläisille toteutettu kysely

Kyselyssä oli 20 avointa kysymystä, jotka jaottelin neljään eri osa-alueeseen, ryhmän aloitukseen, ryhmätoimintaan, nuorten kokemuksiin ja ryhmän tulevaisuuden näkymiin. Pyrin asettelemaan kysymykset niin, että ne tukisivat tutkimuskysymyksiäni ja tuottaisivat tarpeellista tietoa tulevaisuuden ryhmätoimintoja suunniteltaessa tälle ikäryhmälle erityisesti tilaajalleni ja kysyin palautetta omasta ohjaamisestani.

Ryhmän aloitukseen liittyvistä neljästä kysymyksestä (kysymykset 1-4), oli tarkoitus kuulla mistä nuoret kuuluivat ryhmästä, missä vastaavanlaisia toimintoja tulisi mainostaa, jotta niihin osallistuisi mahdollisimman moni nuorista ja mikä sai juuri heidät osallistumaan tähän kyseiseen ryhmään ja hieman tiedustelin ennako odotuksia. Tähän saaduilla vastuksilla pyrin saamaan tietoa ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni, joka oli ”Miten saada nuoret mukaan- ja sitoutettua ryhmätoimintaan?”

Ryhmätoimintaan liittyen oli yhteensä seitsemän kysymystä (kysymykset 5-11), niiden tarkoituksena taas oli kuulla oppivatko nuoret jotain uutta ja miten taidot ovat tulevaisuudessa hyödynnettävissä. Kysyin myös ryhmäkoosta, joka mielestäni oli todella pieni tämän työn kannalta ja osaltaan ehkä ongelmallinen, jos puhutaan ryhmästä, enemmän voisi puhua pienryhmästä. (Tietoa enemmän ryhmätoiminnasta luvussa 3.2.) Tässä osiossa kysyin myös kysymyksen omasta ohjaamisestani.

Kolme seuraavaa kysymystä (kysymykset 12-14) liittyivät nuoren omiin kokemuksiin ryhmästä, saamastaan vastuusta ja mielenpainuvimmista kokemuksista. Näiden kysymysten tarkoituksena oli taas kuulla, miten nuoret kokivat ryhmätyöskentelyn. Sitä kautta voi lähteä myös jatkoa suunnittelemaan tämän ryhmän kanssa, nuorten kokemukset ja mielenkiinnot edellä.

Viimeiset kahdeksan kysymystä (kysymykset 15-22) liittyivät mediaryhmän jatkon kannalta tärkeisiin kysymyksiin ja tukevat sitä myöten vahvasti kahta tutkimuskysymystäni, jotka erityisesti liittyivät tulevaisuuden näkymiin vastaavanlaisen toiminnan

kannalta, jotka ovat Kempeleen Nuorisopalveluille tärkeitä hyödynnettäväksi tulevaisuudessa. Kysyin nuorilta mitä mieltä he ovat tämän hetken ryhmän sisällöstä, kuinka tärkeänä he pitävät viikoittaisia tapaamisia, kokonaisvaltaisesti kaikkia nuoria ajatellen ja miten he näkevät tällaisen ryhmätoiminnan tärkeyden, myös muille nuorille kuin pelkästään heille.

Viimeiseksi jätin nuorille tilaa kertoa myös muita mielipiteitä ja ajatuksia ryhmästä, jos heillä jäi jotain vielä kerrottavaa ryhmätoiminnasta.

6.4. Nuorten mediaryhmäläisille toteutetun kyselyn tulokset

Kyselyn vastauksista voidaan todeta, että toimintaan mukaan saadaan parhaiten kohtaamalla nuoria. Siinä voidaan jo luoda kontaktia kasvotusten, kuin taas pelkän mainoksen näkeminen, ei suoranaisesti saa nuoria innostumaan mukaan toimintaan. Kaksi kolmesta ryhmäläisestä oli nähnyt mainoksia koululla ja nuorisotilalla. Ryhmäläisten mielestä toimiva tapa mainonnalle voisi olla kouluissa ja jopa luokissa kiertelemällä, kaikissa vastauksissa korostui myös sosiaalisen median tärkeys. Kysymys (numero 3), ”Mikä sai sinut osallistumaan tähän ryhmään?” sai aika yksi puolisen vastauksen, ”kuulosti kivalta”, kaikkien mielestä, onhan sekin positiivista palautetta. Vastaukset kertovat myös siitä, kuinka tärkeässä roolissa toiminnan/ryhmän nimikin on, sehän herättää kuulijassa ensimmäisenä huomion ja on myös tärkeässä osassa siinä, että saadaan nuorten mielenkiinto heräämään ja sitä myöten osallistumaan toimintaan.

”Opitko jotain uutta ryhmässä, mitä?” kysymykseen (Nr. 5), nuoret nostivat vastauksissaan esille; valokuvien- ja videoiden muokkaussovellusten käyttämisen ja valokuvaamisen. Vastaukset vastavisatkin odotuksiani siltä osin, sillä ryhmässä niitä yhdessä harjoiteltiin. Nuoret aikoivat myös tulevaisuudessa käyttää ja hyödyntää näitä taitoja käyttämässään palveluissa. Ryhmän koko kysymys (Nr. 7) oli mielenkiintoinen, siitäkin asemasta, että koin sen hieman ongelmalliseksi kokonsa puolesta ja koko toiminnan kannalta määrä oli mielestäni ihan minimi, mutta joka tapauksessa ryhmä oli toimiva vaikkakin pieni kokoinen. Nuorten mielestä ryhmä oli sopiva näinkin, mutta yksi-kaksi

olisi mukaan mahtunut hyvin. Tärkeä kysymys (Nr. 8), miten nuoret kokivat ryhmän turvalliseksi, vastaukset; ”Tykkäsin ryhmästä tosi paljon, koska tunsin kaikki, joten uskalsin esittää ideoitani heti ensimmäisellä kerralla” ja erityisesti tämä seuraava vastaus lämmitti ohjaajana mieltä kaikin puolin; ”ryhmään oli kiva tulla koska tiesi että kun ryhmään tuli kukaan ei kiusaa”, turvallisen ryhmän tärkein tavoite on, että kaikki osallistujat kokisivat ryhmätoiminnan juuri noin, tietäen että kukaan ei siellä kiusaa. Palaute ohjaamisestani (kysymys Nr. 9); ”Riikka auttoi hyvin ja osasi selittää asiat hyvin ja hän auttoi myös ideoimaan ja kannusti paljon”, ”kannusti todella paljon ja auttoi ideoinnissa”, ”koen, että meitä kannustettiin juuri sopivasti”.

Kaikki ryhmäläiset kokivat saaneensa riittävästi vastuuta ja jokaisella ryhmäläisellä mieleenpainuvimmat kokemukset olivat erilaisia, joka oli aika yllättävää näinkin pienen ryhmän kanssa. Yksi nuori piti eniten logojen- ja mainoksien tekemisestä ja Kahoot tietovisan pitämisestä nuorisotilalla muille nuorille. Toinen nuorista piti Kahoot tietovisan suunnittelemisesta ja mainoksien tekemisestä. Kolmas piti eniten hiihtolomalla pidetystä lasten mediapäivästä. Mukava huomata palautteenkin perusteella, vaikkakin ryhmä oli pieni, mutta silti siellä oli mielekästä toimintaa kaikille kolmelle ryhmäläiselle. (kysymys Nr. 12-14.)

Ryhmäläiset olivat tyytyväisiä tämän hetken ryhmän sisältöön, yksi ehdotus tuli videoiden kuvaamiseen ja editointiin. (kysymys Nr. 16.) Kahden ryhmäläisen mielestä ryhmä voisi jatkossa kokoontua kerran kahdessa viikossa, eivätkä he pitäneet tapaamisia kovinkaan tärkeinä. Nuoret ehdottivat, että toimintaa voisi ohjata/ohjeistaa WhatsApp ryhmän välityksellä. Yksi nuorista piti tapaamisia todella tärkeinä ja toivoi, että tapaamisia olisi joka viikko. (kysymykset Nr. 17-19).

Kysymykseen (Nr. 20), ”Pidätkö tärkeänä tulevaisuuden kannalta, että nuorilla olisi tällainen mahdollisuus (mediaryhmä) oppia sosiaalisesta mediasta, erilaisista viestintä välineistä ja mediantuottamisesta?”, yksi ryhmäläisistä vastasi todella hyvin, josta näkee, että on ajateltu selvästi tulevaisuuden kannalta tärkeäksi osa-alueeksi; ”kyllä, sillä media on tulevaisuudessa varmasti suuri juttu, joten ryhmä kehittää mediataitoja”.

Vapaasana/muut mielipiteet osioon sain yhden vastauksen. ”Oli mukava, kun Riikka itse kysyi, haluanko kerhoon mukaan”, joka vahvistaa myös sen, että nuoret pitävät tärkeänä, että heitä pyydetään/houkutellaan mukaan kasvotusten.

7 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli aloittaa nuorten ryhmätoiminta Kempeleen Nuorisopalveluilla. Toiminnan aikana tavoitteena vastata tutkimuskysymyksiini:

1. Miten saada nuoret mukaan- ja sitoutettua ryhmätoimintaan?
2. Miten ryhmätoiminnalla tuetaan yksilöiden omaa oppimista mediasta- ja mediantuottamisesta?
3. Miten saada ryhmä toimimaan itsenäisesti vertaisohjaajuuden avulla.

Painopisteet työssäni tukee ja edistää vahvasti Kempeleen Nuorisopalveluiden nuorten tieto- ja neuvontatyön ja digitaalisen nuorisotyön hanketta käytännön läheisesti.

Opinnäytetyön teemat, digitaalinen nuorisotyö ja vertaisohjaaminen ovat todella ajankohtaisia aiheita, joita toivoin opinnäytetyöni aiheelta ihan alun alkaenkin. Aiheen puolesta työni on ajankohtainen ja tuore, taustateorioidensa puolesta. Koen myös, että nuoret tiedostavat digitaalisuuden merkityksen tulevaisuudessa esimerkiksi opintojen- ja työllistymisen kannalta tärkeäksi. Koen, että ajankohtaisuudesta riippumatta työssäni käytetyt termit ja terminologiat muuttuvat nopeasti, mutta toimintamalli ja tavoitteet eivät.

Jos työlleni olisi ollut aikaa enemmän, niin olisin voinut pyytää mukaan muitakin yhteistyökumppaneita, jolloin työni hyödynnettävyyden merkitys olisi noussut arvokkaampaan asemaan. Lisäksi olisin voinut toteuttaa laajemman kyselyn kaikille kunnan nuorille, joka nyt näin jälkeinpäin olisi ollut järkevää ja varmasti myös toteutettavissa oleva idea. Ajatus laajemman kyselytutkimuksen tekemisestä syntyi vasta ryhmäläisten kyselyn vastauksia analysoidessa ja tutkimuksen tuloksia pohtiessa.

Työn tilaajana toimi minulle entuudestaan tuttu työyhteisö, jonne olen yhteisöpedagogiopintojeni aikana suorittanut kaksi eri työharjoittelua, joista ensimmäisen suoritin keväällä 2017 ja viimeisimmän syksyllä 2018. Viimeisimmän harjoitteluni aikana opin näytetyölle varmistui aihe ja ohjaaja. Harjoittelun aikana pääsin mukaan aloittamaan vastaavanlaista ryhmätoimintaa lasten parissa, joten tuntui myös siltäkin osin luontealta aloittaa vastaavanlainen ryhmätoiminta myös nuorten parissa. Riskinsä nuorten osalta oli myös siinä, sillä aiemmin heitä ei ole saatu mukaan tällaiseen ryhmätoimintaan, siinä oli siis ensimmäinen haaste minulle. Päätin kuitenkin rohkeasti ottaa haasteen vastaan tämän kohderyhmän kanssa. Ajatuksena minulla olikin, jos ei ryhmäisiä tule riittävästi, niin sitten tehdään kompromisseja ja kokeillaan jatkaa vaihtoehtoisesti avoimen toiminnan puitteissa esimerkiksi nuortenilloissa. Onnekseni tähän vaihtoehtoon ei tarvinnut päätyä ja kokonaisuudessaan toiminnallinen osuuteni (nuorten mediaryhmä) oli mielestäni onnistunut. Varmasti pidemmän toiminnan jälkeen olisi helpompaa vastata tutkimuskysymyksiini perusteellisemmin, mutta kaikkiin kysymyksiin löytyy kuitenkin vastauksia, osaan enemmän ja osaan vähemmän.

Koin löytäväni työni kannalta hyvät teoriat ja materiaalit, joiden avulla pystyin rakentamaan riittävän laajaa kuvaa ja niistä varmasti löytyy aiheestani kiinnostuneille hyvää materiaalia hyödynnettäväksi monipuoliseen toimintaan ja nuorten parissa tehtävään työhön.

Seuraavat lauseet jäivät hyvin mieleen aineistoja lukiessa ja ovat varmasti aihe alueen ympärille hyvin osuvat ja kannustavat, jotka haluan tässä pohdintojeni päätteeksi lukijalle kertoa; ”Nuorten osaamisen tunnistaminen ja tukeminen on tärkeää digitaalisen median ja teknologian nuorisotyöllisessä käytössä. Nuorisotyöntekijöille suunnattujen koulutusten lisäksi on tärkeää, että nuorisotyöntekijät vahvistavat ja kehittäisivät osaamistaan työtä tehdessään: yhdessä nuorten kanssa kokeilemalla ja tekemällä. Tämä tukee samalla toiminnallista ja osallistavaa digitaalista nuorisotyötä sekä tarjoaa nuorille onnistumisen ja voimaantumisen kokemuksia.” (Lauha ym. 2017, 225.)

Mielestäni hyvin kiteytetty ajatus, jonka koen tärkeäksi ihan arjen asioissakin. Ei ole tärkeää, kuinka hyvin osaa ja mitä, kunhan yrittää, on innostunut ja kiinnostunut tekemästään. Avoimuudella pääsee elämässä pitkälle.

Digitaalisen nuorisotyön asiantuntijat ovat jakaneet huolen aiheen siitä, että älypuhelin tai sosiaalisen median käyttö ei sinänsä ole tae digitaalisen nuorisotyön monipuolisuudesta, sillä välineiden hyödyntäminen vaikkapa omaehtoisessa ryhmä- ja osallisuustoiminnassa on edelleen vähäistä. Myöskään blogien tekeminen tai mediasisältöjen tuottaminen yhdessä nuorten kanssa ei ole kovin yleistä (esimerkiksi nuorisotapahtumien striimaus, pienryhmätoiminnan järjestäminen) on todellisuutta, mutta käytännössä vähäistä. (Lauha ym. 2017, 223)

7.1 Hyödynnettävyys ja tulokset

Tilaajani hyötyi eniten ryhmäläisille toteutetusta kyselystä, jonka vastausten perusteella ovat jo nyt saaneet kehittämis- ideoita. Kempeleen Nuorisopalveluilla on jo mietitty ”feissaus” tyylistä vertaistiedottamista, joka tapahtuisi kasvokkain, jalkautumalla esimerkiksi kauppakeskukseen tai tapahtumiin. Feissauksella yleisesti tarkoitetaan kasvokkain tapahtuvaa mainontaa ja infoamista, tavoitteena saada lisää osallistujia, jäseniä tai lahjoituksia feissattavalle toiminnalle. Tässä tapauksessa nuorisotyön ja laatimani kyselyn vastauksia ajatellen feissaaminen voisi liittyä toiminnan tiedottamiseen ja ryhmäläisten rekrytointiin. Feissauksen lisäksi tilaajani sai idean kerätä tietoa avoimen nuorisotilankävijöiltä, tyyliin ”Minkälaista toimintaa pitäisi olla, että osallistuisit”, jonka tavoitteena saada tietoa minkälaiseen toimintaan heitä saisi kiinnitettyä. Kasvotusten tapahtuva mainonta ja rekrytointi nousi kyselyssäni esille, jota varmasti tullaan tulevaisuudessa suunnittelemaan ja kehittämään. Jatkossa kiinnitetään huomiota myös toiminnan monipuolisuuteen ja siitä markkinoimiseen.

Konkreettisesti tilaajalle jäi nuorten hankkima järjestelmäkamera, jolle varmasti löytyy monipuolista tarvetta myös muissa nuorisopalveluiden toiminnoissa. Samoin periaattein, myös blogi alusta jää hyödynnettäväksi, joka on helposti muokattavissa tarpeen mukaan toimintaan kuin toimintaan. Toivon tietysti työni kannalta, että tämä

nuorten mediaryhmä jatkuisi vielä ensi syksynäkin, vaikken ohjaajana itse siinä jatkaisikaan. Potentiaalia ja tarvetta varmasti tällaisella toiminnalla on ja pitkä kestoisemmin ryhmäläisiä ajatellen, kehitys harppaukset ja tavoitteet kasvavat ja toiminta muuttuu entistä tavoitteellisemmaksi ja varmasti selkeämmin kulkisi rinnakkain nuorten tieto- ja neuvontatyön ja digitaalisen nuorisotyön hankkeen kanssa.

Tulevaisuuden kehittämiseksi, on laatia toiminnalle, sellaiset puitteet, ettei konkreettisissa tapaamisissa käynti olisi esteenä toimintaan osallistumiselle, mutta kuitenkin olisi hyvä tarjota tapaamismahdollisuuksia esimerkiksi avoimen tilatoiminnan yhteydessä (esimerkiksi nuortenilloissa).

Tutkimuskysymyksieni tulokset vedän yhteen lyhyesti ja ytimekkäästi havaintoihini, työssäni käytettyyn teoriaan ja nuorten mediaryhmäläisille toteutettuun kyselyyn perustuen seuraavasti.

1. Miten saada nuoret mukaan ja sitoutettua ryhmätoimintaan?

Ryhmätoiminnan mainostamista tulee tehdä sosiaalisessa mediassa hyvissä ajoin, tavalla, jolla mainos jää nuorten mieleen. Yhden ryhmäläisen ideana oli mainostaa koulussa oppitunneilla kiertäen/tiedottaen. Ryhmään osallistuminen/ilmoittautuminen tulee olla yksinkertaista ja helppoa, riittää paikalle tuleminen tai ihan pelkkä viesti ryhmänohjaajalle. Mahdollisimman suuren osallistujamäärän takaamiseksi.

Sitouttamisesta toimintaan perustuu ohjaajan rooliin, ryhmädynamiikkaan ja turvallisuuteen. Koen, että ryhmätoiminnan aloittaminen ja sisällön tarkempi suunnitelma tehdään yhdessä nuorten kanssa. Ryhmäläiset saavat sitä kautta vastuun kantaan ja kokevat olevansa tärkeässä roolissa toiminnan jatkumisen kannalta. Nuoret voi palkita toimintakauden lopussa ryhmän eteen tehdystä työstä, esimerkiksi harrastuneisuustodistuksella.

2.Miten ryhmätoiminnalla tuetaan yksilöiden omaa oppimista mediasta ja median-tuottamisesta?

Ryhmätoiminnan sisällöllä on oletetusti suuri merkitys. Toiminta ja tehtävät tulee laa-tia niin, että yksilölle jää tilaa puntaroida vaihtoehtoja itsenäisesti myös ryhmätoimin-nan aikana. Ryhmässä voidaan yleisellä tasolla tutkia ja oppia esimerkiksi muiden te-kemistä mediasisällöistä, yhdessä keskustellen. Nuorten mediaryhmässä keskusteltiin muun muassa bloggaamisesta, oman blogimme teko vaiheessa ja nuoret omalla ajal-laan tutustuivat muihin blogeihin ja seuraavalla kerralla keskustelivat näkemistään. Huomasin, että he olivat vapaa-ajallaan tutkineet muiden blogeja, ja sen jälkeen yh-dessä vaihtoivat mielipiteitä ja ideoivat omaa blogiansa sen mukaan. Antamalla suun-taa nuorten ajatuksille, huomataankin, että asia on herättänyt mielenkiintoa niin, että on innostuttu tutkimaan asiaa tarkemmin. Kun perustiedot ovat hallussa, voi ryh-mässä tekemällä oppia ja oppimiskokemukset kertaantuvat. Avointa keskustelua eri teemoista ja aiheista saavat nuorena ajatukset heräämään suhteessa itseensä ja omaan mediakuvaansa.

3.Miten saada ryhmätoimintaan itsenäisesti vertaisohjaajuuden avulla?

Tämän kevään aikana ryhmään ei saatu vertaisohjaajaa, joten oli minulle luontevaa jat-kaa ryhmässä ohjaajana toukokuun loppuun asti vapaaehtoisena. Ihanteellisin vaihto-ehto vertaisohjaajuuden termin täytyessä olisi, että ryhmän aktiivisesta jäsenestä tu-lisi ryhmälle vertaisohjaaja. Vertaisohjaajuuden käynnistämiseksi voisi tarjota ohjaa-jille koulutusta, jossa käytäisiin perus ryhmänohjaamisen taitoja ja tietoja, joka antaa luottamusta nuorelle oman vertaisohjaamisen tueksi.

Itsenäisenä toiminnan muotona tällaisessa mediaryhmässä voisi hyödyntää esimer-kiksi verkko-osallistumisen mahdollisuuksia, jolloin kotoa käsin osallistuminen ja oh-jaaminen olisi mahdollista.

LÄHTEET

Aalto, Mikko 2000. Ryppäästä ryhmäksi. 4. painos. Paino: Esa Print Oy.

Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Metodien valinta ja aineistokeruu: virikkeitä aloittavalle tutkijalle. Juva: PS-Kustannus.

Airaksinen, Tiina & Vilkkä, Hanna 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Huttunen, Tero 2016. Digitaalisuus ei ole vain työkalu – kokemuksia opetussektorilta. Teoksessa Heikki Lauha & Suvi Tuominen (toim.) Kohti Digitaalista nuorisotyötä. Helsinki: Paintek Pihlajamäki Oy, 157-160.

Huttunen, Tero & Lauha, Heikki & Middeke, Henna & Säilä, Veera 2014. Nuorisotyö blogga. Helsinki: Paintek Pihlajamäki Oy.

Junttila-Vitikka, Pirjo & Peitso, Virpi 2016. Sinä olet demokratia kasvattaja – opas demokratiakasvatukseen. 1. painos. Oulu: Koordinaatti.

Kaupiainen, Reijo & Sintonen, Sara 2009. Medialukutaidot osallisuus mediakasvatus. Helsinki: Hakapaino.

Kiilakoski, Tomi 2016. Digitaalisen nuorisotyön pilarit. Teoksessa Heikki Lauha & Suvi Tuominen (toim.) Kohti digitaalista nuorisotyötä 2016. Helsinki: Paintek Pihlajamäki Oy, 25-28.

Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami 2017. Talolta kaduille – yhteisöllinen nuorisotyö työmuotona. Teoksessa Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.) Kenen Nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen Ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 42, 103-123.

Kiilakoski, Tomi & Taiponen, Janne 2011. Osallisuus ja osallistuminen verkkoperustaisessa nuorisotyössä. Teoksessa Jani Merikivi & Päivi Timonen & Leena Tuuttila (toim.) Sähköä ilmassa – Näkökulmia verkkoperustaiseen nuorisotyöhön. Nuorisotutkimusseura & Humanistinen Ammattikorkea koulu. Helsinki: Unigrafia, 75-86.

Kopakkala, Aku 2005. Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita.

Kotilainen, Sirkku 2008. Mediakulttuuri nuorisotyössä. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Nuorisotutkimusverkosto, 2. muuttumaton painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 145-146.

Lauha, Heikki 2015. Verkko nuorten kokemana ja kertomana. Helsinki: Paintek Pihlajamäki Oy.

Lauha, Heikki & Tuominen, Suvi 2016. Kohti digitaalista nuorisotyötä. Helsinki: Paintek Pihlajamäki Oy.

Lauha, Heikki & Tuominen, Suvi & Merikivi, Jani & Timonen, Päivi 2017. Minne menet digitaalinen nuorisotyö? Teoksessa Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen Ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 42, 218-226.

Lehtikangas, Annukka 2014, Mitä verkko merkitsee nuorelle? Teoksessa Heikki Lauha (toim.) Verkko nuorten kokemana ja kertomana. Helsinki: Paintek Pihlajamäki Oy, 21-24.

Marttunen, Mauri & Huurre, Taina & Strandholm, Thea & Viialainen, Riitta 2013. Nuorten mielenterveyshäiriöt – Opas nuorten parissa työskenteleville aikuisille. Opas 25. THL.

Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Noppiari, Elina & Uusitalo, Niina & Kupiainen, Reijo & Luostarinen, Heikki 2008. ”Mä oon nyt Online!” – Lasten Mediaympäristö muutoksessa. Tampere: Cityoffset.

Pitkänen, Heljä 2016. Vertaistiedottaminen – Nuorilta nuorille tiedottaminen. Teoksessa Jaana Fedotoff & Heidi Leppäkari & Päivi Timonen (toim.) Koordinaatit nuorten tieto- ja neuvontatyöhön – suuntaviivoja ammatilliseen osaamiseen. Paino: KTMP Group Oy, Mustasaari, 109-115.

Rauas, Minna 2014. Pieniä suuria asioita, Nuorisotyön eettinen näkökulma. Kirjasarja B. Projektiraportit ja selvitykset 30. Humanistinen Ammattikorkeakoulu.

Sovijärvi, Tarja 2013. Parasta osallisuutta. toim. Humanistinen Ammattikorkeakoulu Sarja F. Katsauksia ja aineistoja 16. Helsinki: Bookwell.

Tuominen, Suvi 2015. Mitä jokaisen nuorisotyöntekijän pitää osata? Teoksessa Heikki Lauha (toim.) Verkko nuorten kokemana ja kertomana. Helsinki: Paintek Pihlajamäki Oy, 89-90.

verkkomateriaalit:

EPTO 2017. Vertaisoppinen – vertaisohjaajan työkalupakki. EPTO AISBL: BRYSEL BELGIA. Suom. Koordinaatti. Viitattu 8.4.2019. <http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/EPTO-vertaisoppinen-kouluttajan-tyokalupakki.pdf>

ERYICA & EYCA 2016. Sitouta. Tiedota. Osallista. EU:n nuorisostrategian suositukset. PDF-tiedosto. Viitattu 7.4.2019. http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/Sitouta_Tiedota_Osalista_netiversio.pdf

Harvey, Clare, 2016. Screenagers -study, full international report. National Youth Council of Ireland 2016. PDF-tiedosto. Viitattu 28.2.2019. <http://www.youth.ie/sites/youth.ie/files/International%20report%20ofinal.pdf>

Jelli 2019. Osallisuus sanastoa. Viitattu 7.4.2019 https://www.jelli.fi/yhdistykset_yhteistyossa/osallisuus/osallisuus-aineistoa/osallisuus-sanastoa/

Järvinen, Kati & Niemi, Joonas 2019. Vantaan vertaisohjaajat – nuorilta nuorille yhdessä nuorten kanssa. PDF-tiedosto. Viitattu 29.4.2019. https://www.vantaa.fi/in-stancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/104477_Vantaan_vertaisohjaajatoiminnan_kasikirja.pdf

Kempeleen Kunta 2019. Nuorisopalvelut. Viitattu 11.2.2019. <https://www.kempele.fi/kempele-akatemia-ja-vapaa-aika/nuorisopalvelut.html>

Koordinaatti 2018. Nuorten tieto- ja neuvontatyön eurooppalaiset periaatteet. PDF-tiedosto. Viitattu 15.3.2019. <http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/Nuorten-tieto-ja-neuvontatyon-eurooppalaiset-periaatteet-2018.pdf>

Koordinaatti 2019a. Nuorten tieto- ja neuvontatyön työmuodot. Viitattu 15.3.2019. <https://www.koordinaatti.fi/fi/toimintamuodot>

Koordinaatti 2019b. Viitattu 7.4.2019. <http://www.koordinaatti.fi/fi/koordinaatti>

Lauha, Heikki & Tuominen, Suvi 2017. ”Tulevaisuudessa digi uppoaa osaksi arkea” – Digitaalinen nuorisotyö kunnissa. PDF-tiedosto. Viitattu 24.4.2019.

<https://www.verke.org/wp-content/uploads/2017/09/Digitaalinen-nuorisotyö-kunnissa.pdf>

Linkosalo, Helmi 2015. ”Internet ei ole mörkö vaan mahdollisuus” – Internetin käyttö kunnallisessa nuorisotyössä. (toim.) Verke. Viitattu 17.4.2019. <https://www.verke.org/wp-content/uploads/2015/12/Kuntakyselyraportti-2015.pdf>

Lundvall, Anniina & Linna, Esa & Fedotoff, Jaana & Pietilä, Mika 2013 (toim.). Me tehdään mediaa. Ideoita ja käytänteitä nuorten toimituksiin nuorten tieto- ja neuvontatyössä. Verkkojulkaisu. Viitattu 7.4.2019. <http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/Me-tehdään-mediaa-nettiversio.pdf>

Metropolia 2014. Mikä ihmeen osallisuus? Sosiaalialan bloggaajat, Blogiteksti.

Viitattu 29.4.2019. <https://blogit.metropolia.fi/uudistuva-sosiaalialan-osaaminen/2014/03/04/mika-ihmeen-osallisuus/>

Nousiainen, Leena & Piekkari, Ulla 2007. Osallistuva oppilas – Yhteisöllinen koulu. OKM julkaisuja 37/2007. Kuva: Portaat. Viitattu 29.4.2019 <http://www.polkka.info/osallisuus.html>

Nuoriso Leader 2019. Viitattu 7.4.2019. <https://www.nuorisoleader.fi/nuorisoleader/>

Nuoriso Leader 2018. Oulun seudun Leader rahoitus säännöt. Viitattu 7.4.2019. <https://www.nuorisoleader.fi/wp-content/uploads/oulu-seudun-leader-nuoriso-leader-saannot-8102018.pdf>

OKM, Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Nuorisotyön keskuskeskukset. Viitattu 7.4.2019. <https://minedu.fi/nuorisotyön-keskuskeskukset>

Prensky, Marc 2001. Digital Natives. Digital Immigrants. Viitattu 17.4.2019. <https://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV - Menetelmä-opetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 5.4.2019 <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>

TENK, Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Viitattu 17.4.2019.
https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

THL, Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2018. Kouluterveyskyselyyn tulokset 2017. Viitattu 3.4.2019. <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia>

THL, Terveyden ja työhyvinvoinninlaitos 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Työpaperi 33/2017. PDF-tiedosto, 53-61. Viitattu 29.4.2019.
http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tuominen, Suvi 2014. Mediataidot eivät kehity automaattisesti. Blogikirjoitus. Viitattu 17.4.2019. <https://www.verke.org/blog/mediataidot-eivat-kehity-automattisesti/>

Verke, 2019. Digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskus. Viitattu 1.2.2019.
<https://www.verke.org/verke/>

Verke, 2017. Digitaalinen nuorisotyö, materiaali lehtoreille. PDF- tiedosto. Viitattu 12.3.2019. <https://www.verke.org/wp-content/uploads/2017/12/Digitaalinen-nuorisoty%C3%88-Materiaali-lehtoreille-Verke-07122017.pdf>

Vilkka, Hanna 2006. Tutki ja havainnoi. PDF- tiedosto. Viitattu 29.4.2019.
<http://hanna.vilkka.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-havainnoi.pdf>

muut materiaalit:

Kempeleen Nuorisopalvelut 2017a. Nuorten tieto- ja neuvontatyöhanke. Hanketiivistelmä.

Kempeleen Nuorisopalvelut 2017b. Nuorten tieto- ja neuvontatyöhanke. Tuloksellisuusraportti.

Kotilainen, Sirkku 2001, Mediakulttuuri opettajakoulutuksen haasteena. Akateeminen väitöskirja. Hämeenlinna. Viitattu 16.3.2019 <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/67105/951-44-5072-8.pdf?sequence=1>

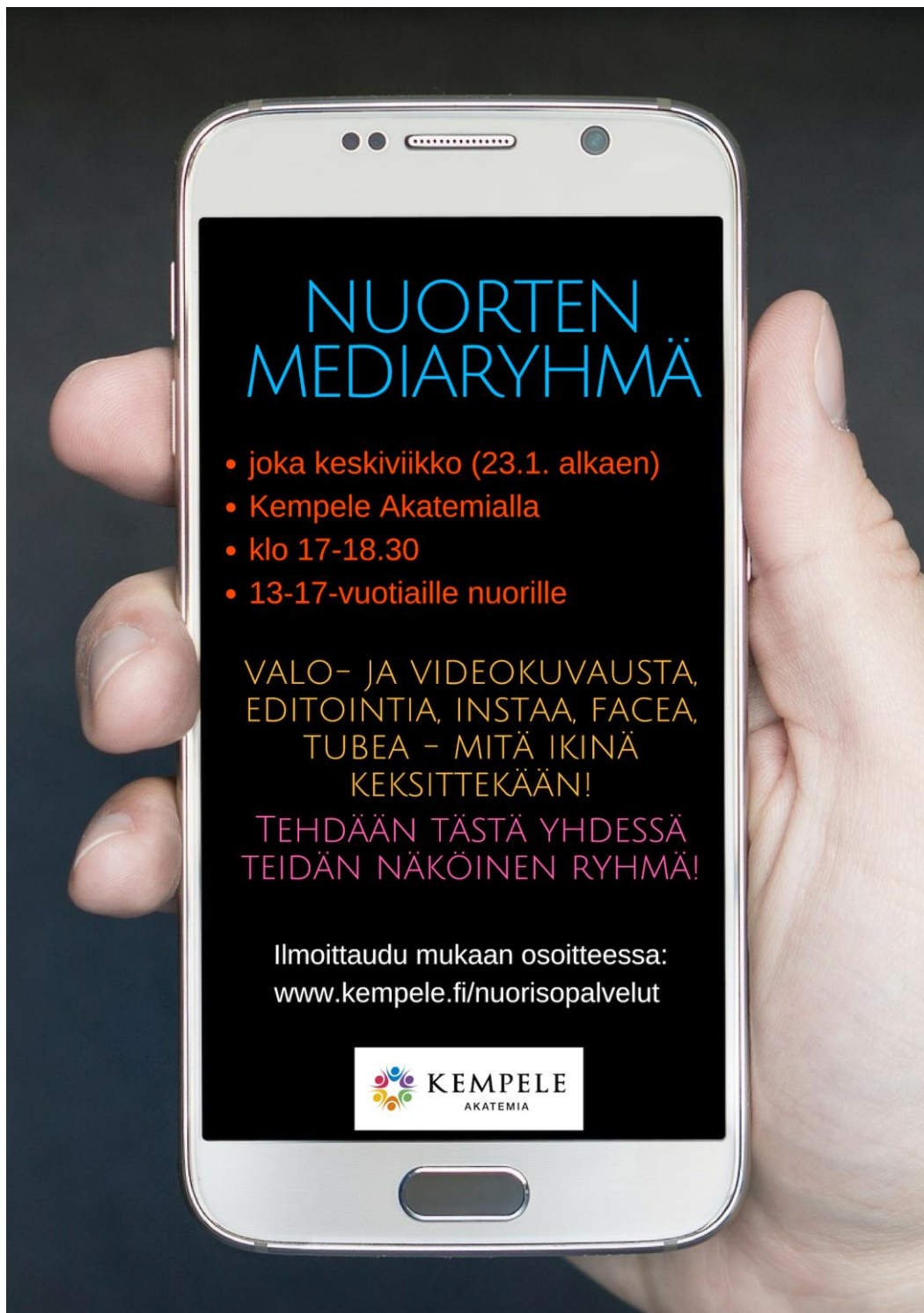
Nuorisolaki 1285/2016. Finlex. viitattu 18.3.2019 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285#Pidp446071840>

Roivainen, Ella & Salminen, Maarit 2018. Nuorten itsetunto ja minäkuva. Kohti vahvempaa minää -tehtäväopas nuorille ja heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille. Ammattikorkeakoulun perusturkinnon opinnäytetyö.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/153985/Nuorten%20itsetunto%20ja%20minakuva.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

LIITTEET

Liite 1 Nuorten mediaryhmän mainos

LIITE 2 Nuorten mediaryhmäläisille toteutettu kysely

Nuorten mediaryhmä 23.1.-13.3.2019

Tämä palaute kerätään koskien opinnäytetyötäni, ja siksi palaute kerätään nimettömänä. Pyri vastaamaan mahdollisimman rehellisesti ja laajasti.

Kyllä, ehkä, ei vastauksia olisi hyvä välttää.

Ikäsi:

Ryhmän aloitus: seuraavat 4 kysymystä liittyy ryhmän aloitukseen

1. Mistä kuulit tästä mediaryhmästä? Missä näit mainoksia?
2. Nuoren näkökulmasta, miten ja missä tällaisten toimintojen mainostaminen pitäisi tehdä, että nuoret olisivat tietoisia ja saataisiin heidät osallistumaan toimintaan?
3. Mikä sai sinut osallistumaan tähän ryhmään?
4. Oliko sinulla odotuksia ryhmästä?

Ryhmätoiminta: seuraavat 7 kysymystä liittyvät ryhmätoimintaan

5. Opitko/teitkö, jotain uutta ryhmässä? Mitä? (listaa ainakin kolme asiaa)
6. Onko oppimastasi hyötyä tulevaisuudessa? mitä?
7. Oliko ryhmä liian pieni, olisiko ryhmässä pitänyt olla enemmän osallistujia?
8. Oliko ryhmä mielestäsi turvallinen, uskalsitko esittää ideoitasi ja mielipiteitäsi?

9. Koetko, että ohjaaja kannusti sinua ideoimaan ja suunnittelemaan sisältöjä, julkaisuja ja muista mahdollisuuksista teidän mediantuottamiseen...?
10. Koitko tarpeellisena Nuoriso Leader rahoitushakemuksen toiminnan kannalta?
11. Näitkö tällaisen toiminnan (Nuoriso Leader) järjestämisen tarpeellisena muillekin nuorille?

Sinä & media(ryhmä): seuraavat 3 kysymystä liittyvät sinun osallistumiseesi ryhmätoimintaan

12. Koetko, että sait riittävästi vastuuta? Olisitko halunnut sitä enemmän?
13. Oletko tyytyväinen ryhmään osallistumisesta, vastasiko se odotuksiasi?
14. Mikä oli ryhmässä mieleenpainuvuin kokemus? (voit listata useamman)

Ryhmän "tulevaisuus": viimeiset 8 kysymystä liittyvät mediaryhmät tulevaisuuteen

15. Minkälaiset tulevaisuuden näkymät ryhmällä on? (jatkuuko ryhmä, esim. tämä kevät / seuraava syksy)
16. Mitä mieltä olet tämän hetken mediaryhmän sisällöstä (valokuvaus, blogi), voisiko se tulevaisuudessa keskittyä esimerkiksi muihinkin mediantuottamisen tapoihin esim. videokuvaus, radio...
17. Miten ryhmä mielestäsi toimisi jatkossa omatoimisemmin?
18. Kuinka tärkeänä pidät viikoittaisia tapaamisia?
19. Valitse sinulle mieluisin vaihtoehto, jolloin ryhmä kokoontuisi jatkossa?

- Kerran viikossa
- Kerran kahdessa viikossa
- Verkon välityksellä

Muulloin, miten, missä:

20. Pidätkö tärkeänä tulevaisuuden kannalta, että nuorilla olisi tällainen mahdollisuus (mediaryhmä) oppia sosiaalisesta mediasta ja erilaisista viestintä välineistä ja mediantuottamisesta tuottamisesta?
21. Minkälaisia välineitä haluaisit tulevaisuudessa käyttää ryhmässä?
22. Onko tämän hetkiset välineet olleet riittävät?

Vapaasana, risut ja ruusut, mielipiteitäsi...

Kiitos, Kiitos ja Kiitos medianuoret, että tulitte mukaan tähän toimintaan.

-Riikka Kärkkäinen

LIITE 3 Nuorten mediaryhmäläisen tekemä tilaustyö (logo)

LIITE 4 Nuorten mediaryhmäläisten tekemä mainos

 kempeleen_nuorisopalvelut

Mediataitoviikko on mediakasvatuksen teemaviikko, jonka tavoitteena on kehittää lasten, nuorten ja aikuisten mediataitoja.

MEDIATAITOVIIKKO
4.-10.2.

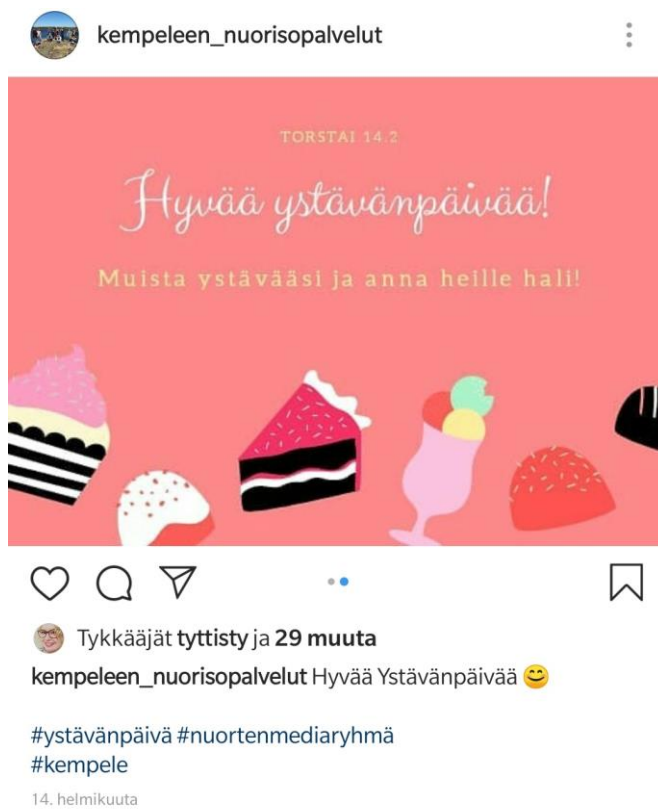
21 tykkää tästä

kempeleen_nuorisopalvelut "Elämme parhaillaan mediakulttuurin aikakautta, jossa mediataidoista on tullut keskeinen osa kansalaisen perustaitoja. Mediataitoviikkoa vietetään ympäri maata aina helmikuun toisella viikolla erilaisten kampanjoiden, tempausten ja toimintojen merkeissä." -KAVI & Mediataitokoulu
#mediataitoviikko #nuortenmediaryhmä

4. helmikuuta

LIITE 5 & 6 Nuorten mediaryhmäläisten tekemä julkaisu (sis. kuva + video)

Liite 7 Nuorten mediaryhmäläisen tekemä blogimainos

Medianuoret bloggaa
SEURAA NUORTEN BLOGIA
osoitteessa
↓

medianuoretkempele.blogspot.com

KEMPELE
AKATEMIA
Oppia & elämänsä